

ZÁPAS

O DUŠI 77

**Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!**

ČERVENEC 2003

*Sola Scriptura – Jedině Písmo
Solus Christus – Jedině Kristus
Soli Deo Gloria – Jedině Bohu Sláva*

*Sola Gratia – Jedině Milostí
Sola Fide – Jedině Vírou*

OBSAH

Biblické vzdělávání	1
Starý a Nový zákon	3
Boží soud a láska	9
Sedem istých znaků skutočného obrátenia	10
Nedostatek pastorů	21
Nové poslání	21
Učitel a žák	22
Proroctví o Kristově narození – soutisková značka	26
Čtyřikrát o Izraeli:	
1. Různá optika	29
2. Komu patří Izrael?	29
3. Šoa	32
4. Pohled politický	35
Izrael – nevěřící lid	39
Malý skeptik	45
Napsali jste nám	45

BIBLICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH V CÍRKVI

Naše církve v posledním desetiletí zaměřila své úsilí na práci s dětmi a mládeží. Jak v minulosti, tak v současnosti přináší tato práce požehnané ovoce. Mladí lidé jsou biblicky orientováni a do života osobního, manželského, rodinného i profesního dostávají dobré základy.

Avšak každý z lidí stárne a po věku dospívání nastává období dospělosti a stáří. Mnohdy zjišťujeme, že cíle, které si mladí lidé pro svůj život vytyčili, vícekrát přehodnocují. Vznikají nové otázky spojené s každodenním prožíváním víry, lásky a naděje. Na tyto otázky mnozí hledají odpověď, avšak ne všichni ji nacházejí ve svých sborech. Bylo by bláhové předpokládat, že v období dospělosti nepotřebují věřící duchovní vedení stejně tak, jak tomu bylo v jejich patnácti letech. Potřeba je na místě. Jen problematika se trochu mění. V roce 2001 proběhlo v České republice sčítání lidu, ze kterého vyplynulo, že k naší Slezské církvi evangelické augsburského vyznání se hlásí kolem čtrnácti tisíc členů. I přes různé nesrovnalosti je jasné, že většina z nich nejsou děti, ani dorostenci, nýbrž právě dospělí, samostatní lidé, žijící v různých regionech Moravskoslezského kraje. Proto je třeba se zamyslet, jak tuto nejvíce zevšvětštěnou skupinu lidí oslovit a dále vést.

<http://www.reformace.cz>

2 ZÁPAS O DUŠI

Biblické základy vzdělávání dospělých

Bible je kniha, která byla napsána dospělými pro dospělé a o dospělých. Samozřejmě je v bibli mnoho pasáží o dětech, ale ty jsou veskrze psány v kontextu rodiny. Jejím prvořadým úkolem v duchovní oblasti bylo předávat Boží pravdy dalším generacím. Při studiu vzdělávání dospělých je nutno pamatovat na dva základní faktory. Prvním je lidská omezenost. Všichni lidé jsou pouze lidmi, hříšníky, všichni potřebují pomoc pro svůj růst (Ř 3,23). Druhým faktorem je cíl vzdělávání, k čemu chceme dospělé vést, jinak by vzdělávání nemělo smysl. Záleží nám přece na tom, aby se lidé stávali podobní Ježíši Kristu.

Ježíš Kristus jako nejlepší učitel

V Novém zákoně (dále jen NZ) je Ježíš Kristus označen slovem učitel (Rabbi), a to čtyřicet jedna krát. Ve svém životě pracoval jak s velkými, tak i s malými skupinami lidí a ve většině případů to byli právě dospělí. Jeho služba se vyznačovala zejména flexibilitou k jednotlivým lidem a situacím, např. v příběhu o ženě hříšnici (L 7,36-50) je Ježíš Kristus plný soucitu, lásky a porozumění k osobě, která žila hříšným životem. Na druhé straně čteme příběh o setkání Ježíše Krista se zákoníky a farizeji, v němž je Ježíš představen jako přísný muž, nejevící známky soucitu, a který nazval tuto skupinu náboženských vůdců pokrytci, a to hned několikrát.

Dalším rysem Jeho služby bylo oslovovat určitou skupinu lidí. Mluvil k zákoníkům a farizeům (Mt 15, 1-9), prostým lidem (Mt 5), jednotlivcům s rozličnými problémy (J 4,1-42), nejbližším spolupracovníkům (L 2,14-38). Rozhovory s těmito lidmi měly jedno společné. Znal je; znal prostředí, ze kterého přišli, znal jejich životy, jejich zájmy i problémy, se kterými se potýkali, a také způsob, jakým se sami na sebe dívali. Znal své posluchače, a proto i jejich otázky, s nimiž se vypořá-

dával; příklady, které užíval, nebyly pro nikoho z posluchačů nějakou virtuální realitou, nýbrž něčím důvěrně známým. Smysl Ježíšova výroku – „**Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží**“ – zcela jistě pochopili lidé, kteří byli na jedné straně pod tlakem Římanů a na straně druhé pod tlakem farizeů.

Ti, kteří byli ochotni poslouchat Ježíšovo učení, byli vyzýváni k aktivnímu následování, což se více projevovalo v praktickém životě s Bohem než pouze v rozumovém pochopení učeného. Slovo „následovat“ hrálo velmi důležitou roli a Ježíš jej zdůrazňoval jako slovo klíčové. Např. Matoušovi řekl: „*Pojď za mnou!*“ nebo bohatému muži: „*Jedno ti ještě schází. Prodej všechno, co máš, rozděl chudým a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mne!*“ Také obrazně řekl: „*Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou.*“ A těm, kteří pochopili, že je Mesiáš, nabídl: „*Kdo chce jít se mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.*“ Ve všech případech vyniká jedno slovo – následování. O to Ježíši hlavně šlo.

Ve zkratce můžeme o Ježíšově učení říci následující: učil aktivním příkladem, s velkou dávkou přizpůsobivosti k situacím a lidem. Po lidech, kteří uvěřili jeho zvěsti, požadoval změnu životní orientace. Znal dobře svoje posluchače a používal příklady jim známé, aby je přivedl k opravdovému poznání a následování Boha v každodenním životě. Tedy vedl je krok po kroku k životu svědectví, což nebylo nic jiného než praktické převedení a odzkoušení si nabytých vědomostí o Bohu. Tímto se Ježíš stal největším příkladem pro všechny vyučující, jejichž úkolem je nejen naučit, ale také dát příležitost učícím se převést teorii do praxe a v životě následovat Ježíše Krista.

ZÁPAS O DUŠI 3

Několik úvodních zásad pro vyučování dospělých

1. Učitel musí dobře znát ty, které vyučuje, aby jim mohl předávat vyučované pravdy. Pro učitele je vhodné navázat se studenty osobní vztah a vést je od závislosti na učiteli k sebevzdělávání, čehož příkladem jsou uředníci Ježíše Krista.

2. Student musí začít tam, kde je; tzn. vyučování má být blízké jeho zkušenostem. Získané zkušenosti mu umožní chápat, přijmout a aplikovat naučené a také na těchto úvodních zkušenostech dále stavět.

3. Vyučování má být zaměřeno spíše na slovo „dělat“ než „vědět“. Pouze rozumové pochopení nestačí.

4. Vyučování vyžaduje čas. Je třeba jak čas pro učitele, tak i pro studenty; navzájem se chápat, seznámit se, promyslet strategii, aby vyučování překročilo hranici teoretického poznání a vyústilo do praxe.

Výňatek z práce Mgr. Jiřího Chodury: Biblické vzdělávání dospělých v církvi (přehled používané metodiky ve světě i u nás s důrazem na analýzu materiálů Harryho Wendta)

STARÝ A NOVÝ ZÁKON

E-pošta:

* Vážený pane Steigere, nezlobte se, že Vás neoslovuji „milý bratře“ nebo podobně, ale prozatím stojím vůči Vám v opozici, co se týká učení. Nechci být jako Vaši někteří „přátelé a bratři“, kteří Vás tak krásně oslovují, ale z jejich dopisů, které otiskujete, cítím všechno možné, ale ne bratrskou lásku či dokonce přátelství.

Proč vlastně píšete? Sám jste mě k tomu postrčil ve své odpovědi na dopis pana Karla S. v ZODu č. 75, že stojíte o argumenty, ne o citová vyjádření. Budu se snažit Vám přiblížit můj způsob chápání předurčení, znovuzrození, víry a milosti.

Následuje obsáhlý dopis, začíná před založením světa, pokračuje citací mnohých veršů na téma svobodné vůle člověka, kde se vzalo zlo Iz 45:5, Gn 3:22, Gn 2:16, 17, Gn 4:7. Dál pisatel pokračuje:

Můj problém není v tom, abych lezl Bohu do kuchyně a snažil se pochopit Jeho myšlení (na to nemá žádný stvořený tvor), ale co se týká spásy, Bůh zanechal ve svém Slově dost informací. Vysvětlovat někomu, že nebude spasen, protože to nezávisí také na něm, ale jenom na vůli Boha, oprávněně se může ptát: „Proč mne soudíš, když jsi mi nedal žádnou šanci, abych Tě mohl přijmout?!“. A Bůh mu odpoví: „Exodus 33:19 ... Smiluji se, nad kýmž se smiluji, a slituji se, nad kýmž se slituji.“ nebo Vámi uveden Izajáš 46:10. Líbila by se Vám taková odpověď spravedlivého Boha, kdybyste nedosáhl spasení? Jsem přesvědčen, že takto chápat Boží spravedlnost je mylné a nemotivující lidi hledat Boha. Bylo by i zbytečné hlásat evangelium, přirozený člověk (podle Vás) i tak není schopen se rozhodnout pro Boha a ti, kteří měli to štěstí a byli vybráni Bohem, přijdou ke spasení tak nebo tak. A ještě jeden problém vidím u Vás – všemohoucnost, vševedoucnost, nadčasovost Boha. Osud všech lidí byl Bohu znám ještě před založením světa (Zj 17:8, 1Pt 1:20, Ef 1:4), proto mohl Bůh říci Ř 9:10-12. Ještě se nenarodili a bylo rozhodnuto, proč? A následují další verše: Gn 25:31-34, Sk 16:14, Sk 22:3, Ž 112:4, Ž 18:26, Ez 3:27, Dt 11:26, 28, Mt 23:37, Ez 18:23, Ez 33:11, 2. P 3:9, 1. Tm 2:1-6, Mt 11:28, 26:28, J 3:3-7.

Nezlobte se, trochu jsem se rozepsal, ale téma není jednoduché. Přemýšlejte o tom, abych Vám to ulehčil, verše z Písma jsem většinou přímo uváděl. Přeji Vám k tomu požehnání od Otce a Syna, kteří působí skrze Ducha svatého, který pochází od Otce nebo Syna. **Jan 14:26** – Utěšitel pak, ten Duch svatý, kteréhož pošle Otec ve jménu mém, onť vás naučí všemu

4 ZÁPAS O DUŠI

a připomenet' vám všecko, což jsem koli mluvil vám. **Jan 15:26** – Když pak přijde Utěšitel, kteréhož já pošlu vám od Otce, Duch pravdy, kterýž od Otce pochází, tenť svědectví vydávati bude o mně.

Vše dobré přeje
Stanislav R.

Protože Pavel byl mimo republiku, napsala jsem krátkou omluvu, s příslibem, že odpověď na dopis přijde později. Následně přišla krátká reakce, která jádro problému rozšiřuje o další zajímavý rozměr.

* *Paní Kláro,*
jen krátce bych chtěl reagovat na Váš mail. Teorie předurčení mi je docela dobře známa. Vím, že jsou verše v Písmu svatém NZ, které člověka zavádějí takto uvažovat. Je ale jedna důležitá věc a to je Starý zákon a ten mi nedovolí takto přemýšlet. Je dnes všeobecný jev, že se SZ odstraňuje, nechte, s připomínkou, že to bylo pro židy. Jenže ap. Pavel píše, že jsme naroubovaní na ten kmen izraelský (Římanům 11:15-24). Pak mohu odhodit to, co mne nese?

Přirovnávání duchovně mrtvého člověka k novorozenci nebo dokonce doslovné mrtvole (jak jsem se dočetl v dřívějším ZODu) je nemístné. Oba nemají schopnost přemýšlet. Promiňte, ale pořád musím klást otázku: „Jak by mohl Bůh někoho odsoudit na zatracení, když celé rozhodnutí by bylo v Jeho rukou a záleželo jen na Jeho libovůli?“ Bůh je nejvyšší Spravedlnost a pokud by rozhodnutí o spáse patřilo jen Jemu, tato vlastnost by byla jen fraškou. Chcete tvrdit, že nějaká Boží vlastnost je fraškou? To asi ne!

S pozdravem a přáním Božího nepokoje (ten burcuje lidi přemýšlet)
Stanislav R.

Milý bratře Stanislave,
rád bych odpověděl tak, aby z této diskuze měli užitek i všichni čtenáři.

Protože jsme se mnohými otázkami už zabývali v předešlých vydáních ZODu, začnu od otázky druhého e-mailu.

Nerozumím, proč Vám Starý zákon brání, abyste uvažoval v intencích předurčení. Abram byl Bohem vyvolen bez přičinění. Vždyť starozákonní etničtí židé byli předobrazem pravého Božího lidu – církve. Do tělesného židovství se člověk narodil a narodí bez jakéhokoliv přičinění (tělesně neexistoval). My jsme se narodili bez zásluhy třeba do češství. Jak to, že židé byli tělesně vyvoleni a třeba Římané ne? Jak se přičinili Abram, Izák, Jákob, že byli duchovně povoláni, byli zaslíbeni a Izmael s Ezauem ne? Podobně, do duchovního Božího národa, do církve, se člověk duchovně narodí Božím dekretem, bez přičinění, protože je duchovně mrtev:

♦ *Vítr [Duch svatý] vane kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.* (Jan 3:8)

Národnost, tělesná i duchovní, nám všem byla Bohem nadekretována. Jsme Češi, protože nás do češství vložil Bůh. Jsme Boží lid, protože si z některých Čechů Bůh pro sebe a kvůli sobě stvořil jednoho nového člověka:

♦ *Svým tělem zrušil nepřátelství, totiž Zákon přikázání spočívající v ustanoveních, aby z těch dvou [Žida a Řeka] stvořil sám v sobě jednoho nového člověka... (Efezským 2:15)*

Jenom tělesně stvořený člověk může fyzicky vidět a slyšet, a jenom duchovně stvořený nový člověk může duchovně vidět a slyšet. Z bible víme, co po nás Bůh výslovně požaduje – totiž naši osobní víru v mesiášství Krista:

♦ *Bez víry však není možné zalíbit se Bohu. Kdo k němu přistupuje, musí věřit, že Bůh jest a že se odměňuje těm, kdo ho hledají. (Židům 11:6)*

Z téže bible také víme, že nikdo z nás v Mesiáše neuvěří tak, že by mu to sdělilo jeho tělo a krev – totiž že by na to sám přišel a rozhodl se prostřednictvím své svobodné vůle!

ZÁPAS O DUŠI 5

- ◆ *Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Simone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev [že jsem Mesiáš a Syn Boha živého], ale můj Otec v nebesích. (Matouš 16:17)*

Máte pravdu, do Boží „kuchyně“ nevidí a ani nemůže vidět nikdo. Jsme ale jistě všichni zajedno, že to, co Bůh ve své kuchyni připraví, je naprosto dokonalé a spravedlnost sama!

„Teorii předurčení“ nebudu tedy dále rozvíjet. Od čísla 60 jsme se tomuto tématu věnovali podrobně v mnohých článcích. Každý čtenář sám jistě posoudí, zda je Boží svrchovanost, tak jak jí rozumíme v ZODu z Nového i Starého zákona, zavádějící nebo ne. Jedni budou s Vámi, druzí s námi. Tento problém je starý staletí a jednoznačný závěr všichni lidé přijmou až na Boží Pravdě.

Rád bych ale reagoval na následující cí prohlášení:

* *Je dnes všeobecný jev, že se SZ odstraňuje, nechte, s připomínkou, že to bylo pro židy. Jenže ap. Pavel píše, že jsme naroubovaní na ten kmen izraelský (Římanům 11:15-24). Pak mohu odhodit to, co mne nese?*

Jenom rychle k Ř 11:15-24. Do příštího ZODu č. 78 připravujeme článek týkající se Jana 15:1-8 – „Dilema starozákonního žida“. Je to víceméně souběžný oddíl písmo k Římanům 11:15-24. Pojednává o pravém vinném kmeni – Ježíši Kristu a ratolestech, jež nesou nebo nenesou ovoce. Věřím, že Vám toto pojednání objasní mnoho souvislostí mezi Starým a Novým zákonem, jak spolu neoddělitelně souvisejí a jak je nemyslitelné Starý zákon odstranit – v tom souhlasíme. Kromě toho, pozorné čtení Ř 11:15-24 ale odhalí, že nejsme naroubováni „na ten kmen izraelský“, jak píšete, ale jsme naroubováni na Krista stejně, jako byly na Krista naroubovány větve starozákonního Izraele. Obojí jsou jenom větve, nejsou ani kořen ani kmen. Kristus byl přece ta skála, z níž Izrael pil na poušti duchovní nápoj:

- ◆ *a pili týž duchovní nápoj; pili totiž z duchovní skály, která je doprovázena, a tou skálou byl Kristus. (1 Korintským 10:4)*

Pili z Krista, a přece byli téměř všichni nevěřící:

- ◆ *I nám se přece dostalo zaslíbení jako těm na poušti. Ale zvěst, kterou slyšeli, jim neprosněla, když jí vírou nepřijali. (Židům 4:2)*

Kristův kořen (kmen) nesl ve starozákonní době větve Izraele, z nichž většina byla vylomena pro nevěru, nicméně všechny patřily k Izraeli. Izrael byla sakrální společnost (*politické seskupení, náboženství a národ splývalo v jedno*) do níž patřili všichni tělesným rodem, nikoliv duchovním zaslíbením.

Proto k ušlechtilé olivě Ježíše Krista od přírody patřilo celé Jakobovo potomstvo bez výjimky. Církev není sakrální společnost, protože do církve patří jen ti, kdo byli nadpřirozeně duchovně znovuzrození z Ducha svatého. Kristův zákon, jímž se církev řídí, není zákonem žádné země – Jeho království není z tohoto světa! V pravé církvi znají Krista naprosto všichni do posledního. Ve starozákonním Izraeli Krista znal jen ostatek. Rovněž v dnešní době nese větve církve, jež je složena z ostatku pohanů a židů, kořen a kmen ušlechtilé olivy – Kristus.

- ◆ *Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic. (Jan 15:5)*

Kdyby byla církev naroubována na „ten kmen izraelský“, tak je ztracena, stejně jako byla ztracena většina starozákonního Izraele právě proto, že spoléhala sama na sebe a ne na Krista. Souhlasím, nemůžeme tedy odhodit, co nás nese. Neneseme však „ten kmen izraelský“, nýbrž Kristus! Vztah „*Kořene (kmene) k větším*“ je stejný obraz jako vztah „*hlavy k údům (tělu)*“ a Izraelci byli přece jenom ratolestmi, z nichž věřící ostatek bral sílu z kořene ušlechtilé olivy. Kořen (kmen) ušlechtilé olivy není Izrael, ale sám Kristus.

6 ZÁPAS O DUŠI

Vztah Starého a Nového zákona

V první řadě bych Vás chtěl povzbudit, abyste podrobně prostudoval knihu, kterou jsme právě vydali – „Čtyři Abrahamova potomstva“. V ní naleznete mnoho odpovědí, s kterými budete i nebudete souhlasit. Rádi Vám ji i čtenářům, kteří ji ještě nemají, zašleme. Také se podívejte do ZODU č. 76 na str. 10 v článku „Jedinečnost křesťanství“, kde odpovídám na jeden dopis a poukazují na vztah starozákonního judaismu a křesťanství.

V žádném případě Starý zákon neodstraňujeme, ani nečteme s připomínkou, že byl určen jen pro Židy. Kdo to dělá, jistě chybí. V poslední době zjišťuji, že s radostí trávím právě v knihách Starého zákona více času než v knihách Nového zákona, protože je o Kristu a je naplněn v Kristu. Znova, podívejte se na článek „Jedinečnost křesťanství“ ZOD 76, str. 10, kde odpovídám panu Dr. F., jak judaismus a křesťanství spolu souvisejí. Kdybychom odstranili Starý zákon, odstranili bychom i Nový. Kdybych odstranil své dětství, odstranil bych i svoji dospělost. Dospělost naplňuje dětství, a proto je dospělost vyšší a následný stupeň bytí. V dospělosti se člověk chová jinak než v dětství. Pojdme a ujasněme si nejprve pojmy.

I. Starý zákon:

Je souhrn 39 knih, jež napsali vyvolení proroci, inspirováni Duchem svatým, před prvním příchodem našeho Pána Ježíše Krista. Starý zákon zahrnuje celý zapsaný Boží odkaz (závěť) před vtělením Božího Syna – Pána Ježíše Krista, jenž je věčnou druhou osobou Trojjediného Božství. Nemyslím, že by křesťané opouštěli Starý zákon. Vždyť kolik kritiky a často i posměchu sklízíme v ZODU, když vykládáme víceméně doslovně knihu Genesis, jež je součástí Starého zákona. Starý zákon obsahuje kromě mnoho jiného dvě zásadní smlouvy, které nesmíme zaměňovat za Starý zákon.

a. Abrahamovská smlouva:

Ta je součástí Starého zákona (odkazu, závěti). Je to smlouva mezi Bohem a Abrahamem a Abrahamovým potomstvem. Tato smlouva je předobrazem Božího plánu spásy, jenž je odhalen prostřednictvím tělesného Abrahamova potomstva – židů. Bůh slíbil, že dá Abrahamovi mnoho potomků, Kenanskou zemi a že Abraham bude požehnán mnoha národům.

Ježíš Kristus je ten pravý Abrahamův potomek. Proto všichni, kdo byli reprezentováni Ježíšem Kristem na kříži, jsou pravými Abrahamovými dětmi. Fyzické vyplnění slibů abrahamovské smlouvy, jež byly stanoveny tělesnému Abrahamovu potomstvu – židům, sloužilo jen jako předobraz pravého vyplnění, které zažívají jen praví věřící, ať židé nebo ostatní národy. Abrahamovo potomstvo jsou tedy všichni vyvolení v Kristu a tím pravým potomkem je sám Ježíš Kristus. Ta pravá země je nebe. Slib, že Abraham bude otcem hlučícího davu pronárodů země, je vyplněno ve velkém poslání, kdy je evangelium hlášáno celé zemi, aby byli vykoupeni všichni povoláni ze všech kmenů, jazyků, národů a ras.

Genesis 12:1-3, Genesis 13:14-17, Genesis 15, Genesis 17, Genesis 22:15-18, Galatským 3, Galatským 4:21-31, Židům 3:7-4:11, Zjevení 5

b. Stará „první“ smlouva:

Stará smlouva se také nazývá *mojžíšská smlouva* nebo *první smlouva*. Stará smlouva byla legální úmluva mezi Bohem a národním Izraelem. Byl to tedy zákon se všemi právními následky pro Izrael. Bůh ji dal Mojžíšovi na hoře Sínaj. Nezaměňujme ji za celý Starý zákon, jenž by se měl spíše nazývat *Stará závěť* nebo *Starý odkaz*. Tato smlouva neobsahovala žádnou milost, ačkoliv s ní Bůh sledoval ten nejmilostivější záměr. Byla „jen“ prostředkem k jistému – nejmilostivějšímu účelu. Tato smlouva byla právním zákonem, který požadoval naprosto dokonalou

poslušnost. Sebenepatrnější překročení tohoto zákona mělo po právu za následek Boží prokletí. Tato smlouva byla prostředkem, její úloha byla vydláždít cestu pro Mesiáše, Ježíše Krista. Stará smlouva byla jehla „propichujícího“ zákona, za níž se měla táhnout nekončící nit milostiplného evangelia Pána Ježíše Krista. Ve své naprosté většině Izrael byl nevěřícím národem. Myslel si, že v Písmech má věčný život a Písma zatím svědčila o Kristu. Pouze věřící ostatek Izraele to uviděl, uslyšel a pochopil. Stará smlouva nikoho nespasila, jen zapříčinila, že Izraelité hřešili ještě více. Stará smlouva slouží jako tělesný předobraz mnohých duchovních skutečností, které mohou být použity k poučení dnešních věřících. Desatero bylo podstatou mojžíšovského zákona. Vylití Ducha svatého naplnilo a zakončilo starozákonní věk.

2 Korintským 3, Židům 7-10, 1 Korintským 10:1-13, Exodus 20:1-21, Deuteronomium 5, Deuteronomium 27-28, Židům 3:7-19, Římanům 5:20, Římanům 9:1-5, Galatským 3-4, Jan 5:39, Koloským 2:16-23, Skutky 2.

II. Nový zákon:

Je souhrn 27 knih, jež napsali vyvození evangelisté a apoštolové, inspirování Duchem svatým, po prvním příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Nový zákon zahrnuje celý zapsaný Boží odkaz (zavěť) po vtělení Božího Syna – Pána Ježíše Krista, jenž je věčnou druhou osobou Trojjediného Božství. Nový zákon obsahuje jednu zásadní smlouvu, která byla připravována a prorokována ve Starém zákoně.

Nová „druhá“ smlouva:

Nová smlouva je završení a naplnění Staré smlouvy Pánem Ježíšem Kristem. Popisuje spásnou práci Ježíše Krista. On vykoupil pro sebe Boží lid, jehož každý člen miluje Boha. Každý zaslíbený účastník Nové smlouvy byl nebo bude znovuzrozen a jeho přirozenost je změněna působením Ducha

svatého. Věřící svatí Starého zákona byli vždy účastníky Nové smlouvy. Ve svém těle ale neokusili totéž působení Ducha svatého, jež vypráví o Kristu, jako zakoušejí novozákonní věřící svatí. Fyzické stíny zákona byly pro ně zaslíbením Mesiáše, v kterého věřili a očekávali ho. Kristus zákon nezrušil, zákon se v něm naplnil. Dnešní věřící již prožívá duchovní skutečnost v Kristu. Nová smlouva, jako jedinečná historická éra, počala vylitím Ducha svatého o letnicích.

Židům 7-8, Židům 10:1-18, Římanům 5:15-19, Římanům 6, Římanům 4, Matouš 27:45-56, Skutky 2

Další část E-mailu:

* *Přirovnávání duchovně mrtvého člověka k novorozenci nebo dokonce doslovné mrtvole (jak jsem se dočetl v dřívějším ZODu), je nemístné. Oba nemají schopnost přemýšlet.*

Nikdy jsme duchovně mrtvého člověka nepřirovnali k tělesnému novorozenci. Věříme, že každý novorozenec se narodí již hříšný a tuto skutečnost jsem doložil verši jako:

◆ *Ano, zrodil jsem se v nepravosti, v hříchu mě počala matka. (Žalmy 51:7)*

Tělesný novorozenec není obrazem duchovně mrtvého, je skutečností samou – je duchovně mrtev. K tělesnému novorozenci můžeme přirovnat právě novězrozeného člověka z Ducha svatého. Tak jako se tělesné batole učí tělesně chodit a mluvit, tak duchovní batole – novězrozený člověk – se učí chodit duchovně s Pánem Ježíšem. Tělesnému a duševnímu učení říkáme růst, duchovnímu učení říkáme posvěcování. Někdo dospívá rychleji, někdo pomaleji.

Jak batole v určitém stádiu růstu, tak přirozený dospělý člověk mají schopnost přemýšlet. To jsme nikdy nepopřeli. Jenže přemýšlet o pravých duchovních věcech nemohou, protože jsou duchovně mrtví. Ten, kdo uvěří, že Pán Ježíš Kristus je Mesiáš – Spasitel

8 ZÁPAS O DUŠI

světa a Syn Boha živého, na to nikdy nepřišel přemýšlením. Závěry přemýšlení nikoho nikdy nespasily a nespasí!

Závěrečná část E-mailu:

** Promiňte, ale pořád děším klást otázku: „Jak by mohl Bůh někoho odsoudit na zatracení, když celé rozhodnutí by bylo v Jeho rukou a záleželo jen na Jeho libovůli?“ Bůh je nejvyšší Spravedlnost a pokud by rozhodnutí o spáse patřilo jen Jemu, tato vlastnost by byla jen fraškou. Chcete tvrdit, že nějaká boží vlastnost je fraškou? To asi ne!*

Bůh nikoho dnes neodsuzuje do zatracení. Zatracen a odsouzen byl již Adam, jeho hřích je dědičně předáván z generace na generaci. V Adamovi jsme byli zatraceni my všichni. Odsouzení je již hotová věc. Skvrnitý leopard bude mít skvrnitá kočata. Kdo je žlutý, bude mít žluté děti, kdo je bílý, bude mít bílé děti. Kdo má sklon k určité nemoci, předává tyto geny svým dětem i následným generacím. Kdo bydlí na konci světa, na konci světa se narodí i jeho děti. A konečně, kdo je hříšný, bude mít hříšné děti.

Existuje tedy „reálné lidství“, jež je v prvním Adamovi – to jsme my všichni, protože jsme se narodili mimo Krista. Mzdou hříchů je smrt, všichni jsme zhřešili, proto všichni umíráme. Bůh nikoho na zatracení neposílá, zatracení jsme všichni už tím, že se tělesně narodíme. Nikdo se nerodí duchovně neutrální na nule. Nikoho jeho mravnost a klady nevynesou do plusu a rozhodnutí se pro Krista. Nikoho jeho nemravnost a zápory neuvrhnou do mínusu a zavrhnutí Krista. To by potom existovaly dva druhy lidí – lepší lidé a horší lidé. Osobní chlouba by potom byla ctností!

Existuje také „reálné lidství“, jež je v Kristu – posledním Adamovi – to jsou ti, kdo jsou v Kristu.

Jestliže tedy vycházíme z toho, že je člověk duchovně mrtev a že se rodí už v nekonečném mínusu, v duchovní

izolaci od Boha, potom záchranné duchovní znovuzrození záleží jenom na Bohu. Boží libá vůle je svatá – ta nejdokonalejší, za kterou bychom se měli neustále modlit – buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi... Libovůle přirozeného člověka je hříšná. Fraška je nedůstojné, nesmyslné a tragikomické jednání. Věříme, že kdyby Bůh požadoval víru od lidí dříve, než je duchovně stvoří, t.j. znovuzrodí, pak by jednal nedůstojně, nesmyslné a tragikomicky. Bylo by to, jako kdybychom požadovali po zesnulém aby běžel maratón... V tomto případě by to byla opravdová fraška.

Netvrdíme, a nikdy jsme netvrdili, že veškeré rozhodování o spáse patří jen Bohu. To bychom opravdu byli loutkami. Proč bratře, a nejen Vy, nechápete, co neustále zdůrazňujeme? Neprosíme o Váš souhlas, prosíme jen o Vaše pochopení! Věříme totiž, že rozhodnutí o znovuzrození patří pouze Bohu. Spása je však rozhodnutí jak Boha, tak člověka! Osobní víra je naprosto nutná a od spásy neoddělitelná. Nikdo za nikoho nebude. Věřit musí každý sám. Ani Bůh za nás nebude věřit, protože nejsme ani loutky, ani roboti. Tvrdíme, že věřit může a chce jen nověrozený, oživený člověk, jenž má již podíl na prvním duchovním vzkříšení. Znovuzrození (Boží rozhodnutí) logicky – hierarchicky předchází víru (lidské rozhodnutí). Spasení zahrnuje vše: Znovuzrození, t.j. první duchovní vzkříšení, dále víru, posvěcování, chození s Kristem... a je završeno uchvácením do oblak vzhůru vstříc navěky Pánu, t.j. druhým tělesným vzkříšením. První duchovní a druhé tělesné vzkříšení jsou monergická – jednostranná působení Boha. Nikdo se sám od sebe tělesně nenarodí ani duchovně nevzkřísí (neznovuzrodí), ani tělesně nevzkřísí v poslední den Páně. Víra, evangelizace, posvěcování... i věčný život t.j., poznání Boha jsou synergická – vzájemná působení Boha a jeho zaslíbených dětí, kde počátkem i koncem je Bůh.

Celý problém proč lidé nepřijímají Boží svrchovanost v otázce znovuzrození jako jednostrannou Boží práci a rozhodnutí, vězí v tom, že se týká jen určitého Božího vyvoleného stádečka.

Kdyby Bůh nezachránil nikoho a ponechal daleko od sebe všechny, bylo by to pro nás zlé, ale „jedeme“ v tom všichni – je to spravedlivé!

Kdyby zachránil všechny, bylo by to pro nás úžasné, protože jsme zahrnuti zase všichni – je to také spravedlivé.

Nám ale vadí, jako najatým dělníkům na vinici nebo bratrovi marnotratného syna, že je Bůh vůbec dobrý, protože se jeho spásná milost vztahuje jen na jeho lid! Proto by bylo pro mnohé přijatelnější – jestliže je Bůh opravdu svrchovaný ohledně znovuzrození – ponechání všech v zatracení „spravedlivější“ alternativou. Proto tolik z nás lpí na tom, že nás Bůh znovuzrodí teprve tehdy a jenom potom, až v nás uvidí touhu po víře v Krista, kterou sami, ač v duchovní mrtvosti, vyprodukujeme s pomocí nenásilného přemlouvání Ducha svatého, tělem a krví, tedy naším přemýšlením, srovnáváním a logickým uvažováním, prostě naší svobodnou vůlí... Vždyť člověk není úplně duchovně mrtev! Jsme jenom duchovně nemocní! My v ZODu, na rozdíl od tohoto názoru, však věříme, že víra v Krista je zázrak, který dalece převyšuje tělesné narození dítěte.

- ◆ *Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Simone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev [že jsem Mesiáš a Syn Boha živého], ale můj Otec v nebesích. (Matouš 16:17)*
– pst –

Reformované nakladatelství **Poutníkova četba** nabízí knihy • **Co se děje, když se modlím?** – Thomas Goodwin & Benjamin Palmer (teologie modlitby) • **Vzdálení živému Bohu** – John Benton (komentář k biblické knize Malachiáš)

adresa:

Poutníkova četba • Spartakiádní 257/2
Ústí nad Labem • 400 10 • telefon: 472.741.623
internet: <http://www.poutnikovacetba.cz>
e-mail: poutnik@poutnikovacetba.cz

BOŽÍ SOUD A LÁSKA

- ◆ *Přišel totiž čas, aby soud začal od domu Božího. (1 Pt 4:17)*

Křesťanský služebník nesmí nikdy zapomenout, že spasení je Boží myšlenka, ne lidská – proto je neproniknutelně hluboká. Spasení je velkou Boží myšlenkou, a nikoli zkušeností. Zkušenost je pouze bránou, kterou spasení přichází do vědomé roviny našeho života, abychom poznali, k čemu došlo na mnohem hlubší rovině. Nikdy nekažte zkušenost – kažte velkou Boží myšlenku, která za ní stojí. Když kážeme, neříkáme lidem pouze to, jak se mohou zachránit před peklem a jak mohou být očištěni a žít dobrý život, ale přinášíme dobrou zprávu o Bohu.

V učení Ježíše Krista se stále objevuje prvek soudu – je znamením Boží lásky. Nikdy nesympatizujte s někým, komu se zdá těžké dostat se k Bohu; Bůh za to nemůže. Nepřísluší nám, abychom zjišťovali, proč tomu tak je. Naším úkolem je mluvit pravdu o Bohu, a Boží Duch zjeví, co není v pořádku. Největší zkouškou našeho kázání je, zda přivádí lidi před soud. Kážeme-li pravdu, Boží Duch přivádí každého člověka tváří v tvář Bohu.

Kdyby nás Ježíš povolal k práci, kterou nemůžeme dokončit, protože nás na ni špatně vybavil, byl by lhář. Je-li naše vlastní neschopnost kámen úrazu nebo výmluvou pro neposlušnost, říkáme tím Bohu, že existuje něco, s čím nepočítal. Každý náznak závislosti na vlastních schopnostech musí být umrtven Boží mocí. V okamžiku, kdy si uvědomíme svoji naprostou slabost a závislost na Bohu, projeví se moc Božího Ducha.

– Oswald Chambers –
*To nejlepší pro Jeho slávu,
Nadace Mezinárodní Potřeby
a vydavatelství Rosa*

10 ZÁPAS O DUŠI

SEDEM ISTÝCH ZNAKOV skutočného obrátenia

Sprevodca znakmi, ktorými sa vyznačuje autentické obrátenie, pre tých, čo pochybujú o vlastnom spasení, a tiež tých, čo slúžia ako duchovní poradcovia. Existujú rozpoznateľné znaky toho, že nastalo skutočné obrátenie? Na základe čoho môžu hľadajúci ľudia povedať, či Boh koná dielo v ich srdci? Alebo ako môžu služobníci evanjelia posúdiť duchovný stav hľadajúceho človeka, prípadne preveriť „spôsobilosť“ uchádzača o krst a členstvo v zbere?

Hneď niekoľko biblických pasáží nám prináša viacero jednoznačných znakov obrátenia, ktoré naši predchodcovia zvykli nazývať „známky milosti“. Napríklad 1. Jána uvádza tieto znaky tak jasne, že biblickí komentátori opísali hlavné body tejto epištoly ako „životné kritériá“. Ján dôrazne hovorí, že dozvedieť sa, či sme ho skutočne spoznali, môžeme na základe konkrétnych dôkazov (1. Jána 2:3).

Rímskym 8 takisto opisuje niekoľko evidentných znakov a prejavov obrátenia. Skutky 2 nám však vzhľadom na ľahšie zapamätanie si prejavov obrátenia a ich následné použitie v praktickom, pastoračnom kontexte ponúkajú najstručnejší a ľahko zrozumiteľný zoznam.

Ešte predtým, než sa pozrieme na tieto znamenia, mali by sme sami seba pripomenúť, že práve naša doba odhalila akútnu potrebu nanovo na ne zaostriť. Až príliš dobre vieme, že veľká časť moderného „evanjelikalizmu“ má sklon bagatelizovať hriech a pokánie a hovoriť iba o požehnaní z evanjelia. Veľa počujeme o ľuďoch, ktorým iní pomohli prijať „kresťanský záväzok“, aj keď je veľa ráz očividné, že neučili skutočné pokánie z vlastných hriechov, ba ani si ich neuvedomujú. Často vidíme, že sú ľudia presvedčení, aby urobili okamžité „rozhodnutie“ pre Krista, a hneď na to sa im dostáva uistenia, že sú spasení. Ale naozaj sa obrátili?

Čo ak osoba, ktorá urobila „rozhodnutie“ pre Krista, v skutočnosti nepochopila, čo všetko obrátenie zahŕňa? Čo ak si táto osoba ponecháva tajný hriech a tým pádom nedosiahla naozajstné pokánie? Čo ak nedošlo k úplného zrieknutiu sa samospravodlivosti? Čo ak sa daný človek nestal autentickým spôsobom vďaka osvieteniu Božieho Ducha závislým iba od obete zmierenia a spravodlivosti Krista? Čo ak Boh ešte nepôsobil v tom srdci s cieľom priviesť tohto človeka k skutočnému usvedčeniu z hriechu a ku kapitulácii pred Pánom, ktoré by pramenili z hĺbky srdca?

Mnoho povrchných evanjelistov dnešných dní nedbá na žiadnu z týchto možností. To preto, že čo sa ich týka, tieto nevyhnutné zložky obrátenia musia v ich povrchnom spôsobe evanjelizácie zaujať až druhoradé miesto. Sme zaiste povinní učiť sa evanjelizácii z Božieho slova, aby sme si mohli vážiť spôsob, akým Svätý Duch pracuje v srdciach stratených hriešnikov. Dodatočné poznámky o dôležitosti týchto znakov obrátenia pre službu kresťanských pracovníkov sa nachádzajú na konci tejto brožúrky. Pristúpme teraz priamo k rozprave o dôkazoch obrátenia, ktoré sa nachádzajú v Skutkoch 2.

Sedem znakov

Detailný pohľad na veľkú zmenu v postojoch a životoch u niekoľko tisíc ľudí, ktorí sa obrátili na deň Letníc, nám prináša Lukáš prostredníctvom nádherného záznamu udalostí zapísaného v Skutkoch 2:37-38 a 41-46. „A keď počuli, boli hlboko dojatí, až do srdca, a povedali Petrovi a ostatným apoštolom: Čo máme robiť, mužovia bratia? A Peter im povedal: Čiňte pokánie, a nech sa pokrstí každý jeden z vás na meno Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov... A tak tí, ktorí ochotne prijali jeho slovo, dali sa pokrstiť... A zotrvali v učení apoštolov a v spoločnom bratskom obcovaní a pri lámaní chleba a na modlitbách... v plesaní a v proroctve srdca“ (Skutky 2:37-38, 41-42, 46).

V tejto pasáži nachádzame šesť znakov milosti, ktoré sa všetky radia medzi tie najdôležitejšie. Hlboká, osobná skúsenosť týchto mužov a žien bola nespochybniteľná. V ich myšliach a srdciach nastala totálna premena, ale nebolo to ich dielo, keďže ich premenil sám Pán. Na základe tohto opisu zo Skutkov 2 získavame uistenie, že dielo milosti sa dá postrehnúť. Ak nám ide o vlastné spasenie, potom sa musíme pýtať: „Zažívame tieto znaky či dôkazy Pánovej práce na svojich životoch? Možno práve ony sú tým povzbudením, ktoré veľmi potrebujeme. Ak sme v situácii, kde potrebujeme rozoznať Pánovo dielo v živote iných ľudí, potom by sme tieto znaky mali poznať tak dobre, že si na ne kedykoľvek bez váhania spomenieme.“

1 – Usvedčenie z hriechu

Osobné usvedčenie z hriechu, ktoré následne viedlo k skutočnému pokániu, je prvým prejavom milosti spomenutým v našom texte (verše 37–38). Krst sa mohol uskutočniť len potom, keď ľudia preukázali, že „boli hlboko dojatí, až do srdca“ (alebo tiež „bodnutí do srdca“ ako naznačuje grécky text). To znamená, že prejavili úprimné zahanbenie a znepokojenie nad svojím hriešnym životom a nefalšovanú túžbu po odpustení.

Pri rozpoznávaní, či u nejakého človeka nastal duchovný pokrok, teda hľadáme „skrúšené srdce a zdrvené“, ktorým Boh „neopovrhne“ (Žalm 51). Ak máme dojem, že nastalo chladné, intelektuálne uznanie hriechu (alebo chvíľková emocionálna búrka), ktoré navyše sprevádzalo veľmi formálne alebo nedostatočné pokánie, potom sú na mieste vážne pochybnosti, či skutočne došlo k obráteniu. Pán nasycuje hladných dobrými vecami. Božie slovo hovorí: „Blahoslavení, ktorí lačnejú a žíznia po spravodlivosti.“ V pokáaní dochádza k silnému citovému pohnutiu. Naša nádej, že v srdci niekoho nastalo skutočné dielo milosti, dostáva spoľahlivý základ len vtedy, ak je dotýčny

človek hlboko znepokojený kvôli hriechu a žiada si, aby ho Boh zbavil ľarchy hriechov. „Svedectvá“, ktoré vôbec nespomínajú pokánie, sú mimoriadne podozrivé. Všetky tie príbehy o obrátení celebrít (často prezentované povrchné a žartovne), v ktorých obrátenie znie tak bezbolestne, nemajú tento základný prejav milosti. Počúvame príbehy, ako sa ľudia „nedokázali vyrovnat“ so životom a tak poprosili Ježiša, aby prevzal ich život, výsledkom čoho je, že teraz pri nich stojí (dokonca aj na javisku) a dáva do ich (nezmenených, svetských) životov oveľa väčší úspech! Pán Ježiš Kristus sa musí stať Spasiteľom z hriechu predtým, než sa človeku stane všetkým ostatným. Myšlienka, že človek môže v okamihu „prijat“ Krista“ len preto, že sa cíti vo vnútri trochu prázdny, je tragickým sebaklamom a ani trochu sa nepodobá na obrátenie v Biblii. Preto musíme hľadať u človeka nejaký prejav, že je skutočne usvedčený a zranený zármutkom pred Bohom a má hlbokú a naliehavú túžbu prijať odpustenie a nový život. Neočakávame, že všetci hľadajúci budú cítiť presne rovnaké hlbiny hanby a spaľujúci žiaľ, o akom čítame v niektorých životopisoch kresťanov či opisoch prebudení. Ich skúsenosť však musí obsahovať primeranú mieru zarmútenia, pokorenia pred Bohom a obmäkčenia, ktoré nastalo skrze Pánovo milosrdenstvo. Je potrebné, aby na nejaký spôsob prejavili skrúšené a zdrvené srdce, ktoré sa spolieha, že iba cez Krista Golgoty dostane zmilovanie.

Pokánie je zmena alebo tiež obrat mysle – odvrátenie sa od hriechu smerom k Bohu. Zahŕňa dve zložky – postoj k hriechu a postoj k Pánovi. Pri prvom skutočnom usvedčení z hriechu sa za vlastné hriechy nielen hanbíme, ale tiež aj strácame chuť na hriech. Túžime opustiť ho a byť iní. Navyše sa mení naše zmysľanie o Pánovi, hľadáme ho ako jediného Spasiteľa, kapitulujeme pred ním ako vládcom nad našimi životmi.

12 ZÁPAS O DUŠI

Dnes mnoho z tých, ktorí sa vydávajú za biblických kresťanov, „zrieduje“ jasné biblické učenie o obrátení. Hovorí, že úplný rozchod so starým, hriešnym a svetským spôsobom života nie je potrebný. Tvrdia, že pokánie sa vzťahuje výlučne na zmenu zmýšľania o Ježišovi Kristovi. Akoby to nestačilo, popierajú aj to, žeby na spasenie bolo potrebné panstvo Ježiša Krista nad životom kajúcnika! Inými slovami, zriedujú pokánie natoľko, až z neho nezostáva vôbec nič. Niet sa čo čudovať, že ich „obrátenici“ ďalej kráčajú po svetských cestách a ponechávajú si svetské chute. Podľa príkladu Novej zmluvy však takéto obrátenie nie je autentické.

S istotou môžeme túto záležitosť zhrnúť takto: nijaká hanba – nijaké obrátenie, nijaké ukončenie starého života – nijaké obrátenie, žiadne oddelenie od sveta – nijaké obrátenie, nijaké panstvo Krista – nijaké obrátenie. Potrebujeme poznať odpovede na nasledovné kľúčové otázky: Prežil vôbec hľadajúci človek kvôli vlastným hriechom pocit naničhodnosti a hlbokého zahanbenia pred svätým Bohom? Učinil skutočné pokánie, vložil svoju nádej do uzmierujúcej smrti Pána Ježiša ako jediného Spasiteľa? Poddal sa mu úplne ako tomu, ktorý je súčasne Pánom a Spasiteľom? Samozrejme, že musíme hľadať niečo evidentné. Indikuje nám niečo, že daný človek bol skutočne pokorený a úplne zmenil vzťah ako k Pánovi, tak aj k svetu? Ak tieto indície máme, potom nebude ťažké spozorovať znaky tejto premeny. Starajú sa o to, ako sa páčiť Pánovi? Záleží im na tom, aby napredovali v posvätení?

Niekedy prichádzame do kontaktu s priateľmi, ktorým chýba uistenie, a predsa je očividné, že tieto veci v ich živote nastali. Sú hladný a smädny po spravodlivosti. V takom prípade je našou úlohou pomôcť týmto ľuďom uvidieť, že v ich živote nastala z Božej milosti veľká zmena a prešli údolím pokánia, vystupujúc ďalej po úbočí Pánovej hory, Božieho kráľovstva.

2 – Porozumenie Písmam

V Skutkoch 2:42 nachádzame druhý prejav milosti: „*A zotrvali v učení apoštolov*“. Pôvodné grécke slovo ukazuje, že zotrvali pevne oddaní učeniu apoštolov, vytrvali a neprestali. Zaručeným znakom milosti je, ak niekto otvoril svoju myseľ chápaniu a milovaniu Božieho slova a srdcom ho prijíma za autoritu a pravidlo. Naozaj obrátený človek pochopí význam Božieho slova a príľne k nemu. Jeho vernosť k slovu bude taká pevná, ako keby ho k nemu prinitali.

Ide o zaručené znamenie, nakoľko 1. Korintským 2:14 dôrazne vyhlasuje, že „*telesný človek nechápe veci Ducha Božieho, lebo sú mu bláznovstvom, a nemôže ich poznať, lebo sa majú duchovne posudzovať*.“ Nespaseným ľuďom je Biblia komplikovaná, záhadná a ťažká na chápanie. Avšak potom, keď sa naozaj obrátia, náhle zisťujú, že jej stránky sú prežiarené svetlom a zmyslom, ich srdcia sú rozohriate a pohnuté Písmom. Jedine Duch odmyká Písma týmto spôsobom. Novoobrátení kresťania nebudú v okamihu chápať ťažké knihy ako sú Ezechiel a Zjavenie, ale kým v minulosti boli slepí voči celému slovu, obrátenie ich uspôsobilo vidieť novými očami. Dovtedy suché stránky zrazu ožili. Na druhej strane zase platí, že ľudia, ktorí vo vzťahu k Písmam nevykazujú vôbec žiadny pokrok, s najväčšou pravdepodobnosťou nie sú skutoční veriaci – bez ohľadu na ich vlastné vyznanie.

Tých, ktorí sa zdajú byť novými kresťanmi (alebo to o sebe tvrdia), sa zakaždým pýtajme, čo teraz pre nich Biblia znamená. Chceme vedieť, či ich náhle prekvapila a pohla. Nadobudla novú a pevnú autoritu nad ich životmi? Autentickí kresťania budú chcieť konať všetko, čo hovorí. Nebudú sa viac ľahkovážne oddávať všelijakým debátam na rôzne témy, ale radšej prijímú výzvu a nechajú sa viesť tým, čo hovorí Písmo. (O tomto aspekte hovoríme aj v časti o piatom znaku.)

ZÁPAS O DUŠI 13

Rovnako je dôležité všímať si, či táto nová citlivosť na Božie slovo vytrvá. Pulzujú noví kresťania medzi žeravosťou a chladom? Zmiznú na celé týždne, aby sa potom vrátili do Božieho domu, akoby sa nikdy nevzdialili? Zapínajú a vypínajú svoje duchovné pocity ako nejaký vypínač na svetlo? Nezriedka sa zdá, že niekto bol hlboko zasiahnutý Božím slovom, naplnený podľa všetkého úprimnou vierou, ale tento dojem nanešťastie pomíne tak rýchlo ako prišiel. Neochvejnosť plní znamenie funkciu znaku, že Božie slovo má novú autoritu v živote toho, kto sa naozaj obrátil. Nová prirodzenosť sa určite neobrátí proti Slovu.

3 – Rodinné puto

Tretí dôkaz milosti zo Skutkov 2:42 je vidieť v slove spoločenstvo. „*A zotrvali... v spoločnom bratskom obcovaní.*“ Tí, ktorí uverili na deň Letníc v Krista, sa v okamihu pripojili k Božiemu ľudu. Táto zvláštna a prehlbujúca sa túžba byť s kresťanmi, toto tajuplné vnímanie blízkosti či príbuzenstva je ďalším istým prejavom skutočného obrátenia, ako sa to dozvedáme z 1. Jána 3:14 „*My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov.*“ Pridávame dobre známe slová, ktoré Rút hovorí v knihe Rút 1:16: „*Nenúť ma, aby som ťa opustila a vrátila sa od teba späť; lebo kam ty pôjdeš, ta pôjdem i ja, a kde ty budeš bývať, tam budem bývať i ja; tvoj ľud môj ľud a tvoj Boh môj Boh.*“

Ďalším znakom, že skutočne nastalo dielo milosti, môže ľahko byť to, ak niekto rád zostáva po zhromaždení na rozhovory s veriacimi a dychtivo prijíma pozvania do spoločenstva. Hlboká potreba duchovného spoločenstva môže naznačovať, že Pán zaštepil tohto človeka do svojej duchovnej rodiny. V žilách všetkých, ktorí sa skutočne obrátili, koluje kráľovská krv nebeskej rodiny, keďže teraz sú „*spoluobčania svätých a domáci Boží*“.

Je však zlé znamenie, ak sa zdá, že údajne obrátený človek naďalej upred-

nostňuje svetskú spoločnosť. Tam, kde nie je prítomné úzke puto s kresťanmi, potreba po spoločenstve a túžba hovoriť o Božích veciach, je veľmi nepravdepodobné, že už došlo k naozajstnému obráteniu.

V okamihu obrátenia je do každého pravého kresťana implantované jedinečné puto, ktoré uvádza jednotlivých kresťanov do vzájomného vzťahu. Nachádzame takéto puto a uvedomenie si vzájomnosti u osoby, ktorej duchovný stav skúmame? Ľudia, ktorí sa naozaj obrátili, budú cítiť, ako rastie zlom medzi nimi a neveriacimi priateľmi. Často to môže veľmi bolieť, ale už milosť prebýva v srdci, nedá sa tomu vyhnúť. Skutočne obrátený kresťan rozmýšľa inak, cíti inak a je odovzdaný iným princípom a túžbám. Zaiste túži po spasení svojich bývalých priateľov, ale obrátenie zásadne oslabilo to staré puto. Aj táto skutočnosť dokazuje, že v srdci Duch vykonal dielo.

Na tomto mieste treba upozorniť na jedno nebezpečenstvo. Mladých ľudí to prirodzene ťahá k iným mladým ľuďom a tak sa často stáva, že práve tí, ktorí sa obrátili falošne, pozitívne reagujú na spoločenstvo, ktoré je svojim zameraním najbližšie k zmýšľaniu mladých ľudí. Pravdepodobnosť toho sa ešte zvýši, ak takáto mládežnícka skupina nemúdro a nebiblicky položí dôraz na rekreačné aktivity, ako to aj niektorí skutočne robia. Môže sa stať, že neobrátení mladí ľudia prijímú duchovné posolstvo takéhoto spoločenstva len preto, že im záleží na priateľstve s rovesníkmi. Vždy sa oplatí všímať si, či sa noví veriaci nesprávajú čudne vo vzťahu k duchovne dospelším mladým ľuďom v rámci takejto skupiny a takisto vo vzťahu k starším kresťanom.

4 – Objavenie modlitby

Praktikovanie modlitby je ďalším očividným prejavom milosti, ktorý spomína náš úsek z knihy Skutkov. Židovskí obrátenci dovtedy nepoznali, čo je to skutočná, osobná modlitba a vedomý, priamy prístup k Bohu. Svoje mod-

14 ZÁPAS O DUŠI

litby prinášali prostredníctvom „mašinérie“ synagógy a kňazov. V princípe platilo, že osobná modlitba a chladné, pohanské opakovanie fráz je to isté. Títo veriaci sa však po svojom obrátení nemohli držať bokom od modlitebných zhromaždení, keď raz objavili vrúcnosť, nádheru, výsadné práva a moc precítenej a účinnej modlitby. Uvedomili si, že teraz sú Božie milované deti a že v nebi majú dokonalého Veľkého, ktorý počuje každé ich volanie. Pri každej modlitbe sa ich srdcia rozohriali a dostávali konkrétne odpovede.

Objavenie modlitby je podivuhodným znakom milosti. Len sám Duch dokáže spôsobiť toto hlboké uvedomenie si vlastnej účasti na Božej rodine a silnú túžbu vchádzať do jeho prítomnosti – „*A že ste synovia, poslal Bôh Ducha svojho Syna do našich srdc, ktorý volá: Abba Otče*“ (Galatským 4:6). Na obrátenecov, ktorí nemajú čo povedať o tejto osobnej skúsenosti modlitby, treba pozerať s veľkou obozretnosťou. Je potrebné pýtať sa ľudí, či „objavili“ modlitbu. Počúvajte ich, aby sme zistili, či sami od seba spomenú skúsenosti, ako Pán vypočul ich modlitby. Spomínajú niekedy aspoň okrajovo, za aké veci sa modlia? Hodili za chrbát vyslovene sobecké a rozmazané modlitby neveriacich ľudí, učiac sa modlitbe za duchovné požehnanie, ako sú porozumenie, víťazstvo nad hriechom a odvaha svedčiť? Ľudia, ktorí sa naozaj obrátili, čoskoro ukážu, že chápú, čo je duchovná modlitba. Prejavia sa ako tí, ktorým záleží na nespasených príbuzných a priateľoch oveľa viac než na vlastnom živote. V modlitbách budú tiež chváliť Pána. Ak ľudia vyznávajú vieru, avšak pri každej životnej skúške podliehajú panike a malomyselnosti, šanca, že osobne okúsili tento vzácny a základný prejav milosti, nie je veľká.

Starším kresťanom sa aj napriek pravosti ich viery môže ľahko stať, že na svoju hanbu a škodu upadnú v praktikovaní modlitby. Nič to však nemení na fakte, že objavenie modlitby

je veľmi významným znamením milosti práve v tých najskorších fázach kresťanského života, ako nám to ukazujú aj Skutky 2. Naozaj spasení ľudia intuitívne prinášajú všetky svoje problémy pred Pána v modlitbe. Keď tak niekto činí, vieme, že naozaj našiel Pána.

5 – Nové srdce

Skutky 2:46-47 opisujú ďalší neodmysliteľný prejav milosti. Čítame tam, že kresťanov obrátených na deň Letníc charakterizovalo úprimné, nekompromisné oddanie sa a verné srdce, čo vyjadrujú slová „prostota srdca“ (moderné preklady hovoria o „úprimnosti srdca“). Inými slovami to znamená, že v najvnútornejších myšlienkach a pocitoch obráteného človeka nastávajú veľké zmeny. Výsledkom týchto zmien je veľká otvorenosť pre Božie veci, odovzdanie sa Jeho plánu a čistota v motívoch. Skutočne obrátení ľudia sú hotoví zmeniť svoj životný štýl tak, aby sa páčil Bohu. Neprechovávajú dvojaké motívy, chcúc Božie požehnanie súčasne so svetskou slávou, majetkom a rozkošami. Pavol hovorí: „*Takže ak je niekto v Kristovi, je novým stvorením; drevne pomínulo, hľa, všetko je nové*“ (2. Korinským 5:17). V každom skutočnom obrátení sa naplňuje Boží sľub: „*nového ducha dám do vášho vnútra, odstránim kamenné srdce z ich tela a dám im srdce z mäsa*“ (Ezechiel 11:19). Boh odstraňuje dovtedajšiu tvrdosť a chlad, výsledkom čoho je, že obrátení ľudia sa zrazu vážne zaujímajú o vzťah s Pánom a sú hlboko dotknutí duchovnými vecami. Stávajú sa duchovne citlivými na Božiu vôľu, uvedomujú si svoje kresťanské povinnosti a nadobúdajú vnímavé srdce. Nový štandard správania preberá velenie a do srdca sa sťahujú nové motívy, chute a ideály. Chuť sveta a všetkých jeho hriešnych rozkoší zatrpne a najradšej majú tie veci, ktoré sú spojené s Bohom. Slová, ktoré vyriekol Kristus, sa pravdivo naplňujú: „*lebo kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce*“ (Lukáš 12:34).

ZÁPAS O DUŠI 15

Pri každej snahe rozsúdiť, v akom duchovnom stave sa nachádza hľadajúci človek, si všímajme nezameniteľné znaky, ktoré ukazujú na túto zmenu charakteru a zmýšľania. Človek, ktorý sa naozaj práve obrátil, bude preukázateľne prijímať vyučovanie a nechá sa formovať. Osoba, ktorá bola v minulosti známa svojim povýšenectvom a aroganciou, odrazu prosí o pomoc a radu, ako kráčať po duchovnej ceste. Neraz nás naplní úžas pri pohľade na zmenu, ktorá sa prevalí cez ľudí. Ich srdce prešlo takou totálnou premenou, že teraz majú obrovské chcenie konať to, čo je správne. V niektorých veciach sa u nich ešte stále môže objaviť dočasná tvrdošijnosť a vzdor oproti Bohu, keď dôjde na niektoré veci. Vo všeobecnosti sa však vyznačujú výraznou ochotou prijímať vyučovanie a napomínanie.

Veľmi mocným prejavom milosti je aj to, keď sa odmeraný a pomerne namyslený človek náhle stane srdečným, pokorným a učenívým. Toto je naozajstné obrátenie! Na druhej strane sme nútení vážne pochybovať, či došlo k získaniu nového srdca všade tam, kde tzv. „obrátenci“ zostávajú závislí od svetských vecí, ambícií, módných vln a rockovej hudby. O to viac, ak nijako nereagujú na úprimné poučenie poskytnuté na základe Božieho Slova. K novému srdcu patrí tiež postoj hlbokej úcty a rešpektu pred Pánom a rovnako aj vnútornej lásky. V tej istej pasáži v Skutkoch 2:43 čítame, ako „prišla bázeň na každú dušu“. Je to odkaz na úctivú bázeň alebo úžas. Nové srdce sa čo najdôslednejšie snaží poslúchať Pána a naplno vníma jeho prítomnosť, svätosť a moc. Nesmierne ležérny a skôr ľahkomyselný „obrátenec“ pravdepodobne nedostal nové srdce. (To isté platí o istom type ľudí, ktorých často vidíme na čele konkrétneho druhu kresťanských zhromaždení. Ide o ľudí, ktorí uplatňujú veľmi neúctivý druh neformálnosti a správajú sa skôr ako osobnosti zábavného priemyslu než Kristovi vy-

slanci.) Žiaľ, postupom času mnoho veriacich stráca prvú lásku a prechádza obdobiami chladu a neposlušnosti. Je to vážny hriech, ktorý zarmucuje Ducha. Ale na počiatku kresťanského života je nadšené, otvorené, vnímavé a poslušné srdce veľmi zreteľné a treba ho pokladať za najzákladnejší znak milosti.

6 – Počiatková miera uistenia

Skutky 2:41–47 zreteľne opisujú skupinu ľudí, ktorí sa od samého začiatku kresťanského života tešili veľkej miere uistenia či istoty. Ukazuje na to ich „plesanie“ (verš 46), to, že „chválili Boha“ (verš 47), ako aj ich láska a oddanosť. Všetci, ktorí sa naozaj obrátili, zažijú aspoň nejaké prvotné požehnanie, ktoré pramení z uistenia, že teraz patria Kristovi. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že sa im uistenie začne strácať kvôli pochybnostiam, ktoré rozprúdi Satan svojimi útokmi.

Biblia hovorí o pečati uistenia, ktorú dostávajú všetci kresťania v okamihu, keď sa obrátia. *Efezským 1:13* hovorí: „v ktorom aj vy počujúc slovo pravdy, evanjelium svojho spasenia, v ktorom aj, uveriac, zapečatení ste Svätým Duchom zaslúbenia“. To isté požehnanie spočívajúce v uistení sa spomína aj v 2. Korintským 1:22. Nemáme žiadny nárok očakávať, že v Kristovi práve narodené deti budú vlastniť obrovskú istotu a úplné uistenie, ale prirodzene očakávajme, že uvidíme pečať. Je to pečať, ktorá reprezentuje overenie a autentickosť, podobne ako odtlačok pečate či pečatného prsteňa umiestnený do vosku. Takúto pečať používali v minulosti šľachtici na zaručenie pravosti svojich dokumentov a listov, ktoré ňou označili. Znamená, že Boh pečatí veriaceho, čím ho označuje za svoje vlastníctvo. Pri každom skutočnom obrátení Svätý Duch umiestni svoju autentickú pečať, ktorá označuje jeho vlastné dielo.

Pri pravom obrátení ľudia zažívajú pocity, ktoré sú úplne iné než tie, ktoré poznali predtým. Zakúšajú pokoj takej

16 ZÁPAS O DUŠI

hĺbky, aký svet nemôže dať, a zvyčajne k tomu patrí aj naozajstné uvedomenie si prijatého odpustenia. Biblia nám hovorí, že táto pečať je závädok, záloha, záruka alebo tiež náznak dedičstva, ktoré Boh pripravil kresťanom do budúcnosti. Na základe toho dochádzame k záveru, že skutoční obrátení dostávajú aj schopnosť užasnúť nad tým, že zdedia nebeské dedičstvo. Keďže Boh odtláča pri obrátení svoju pečať, tí, ktorí uverili, budú s určitosťou cítiť, že sa im stalo niečo zázračné. Budú vnímať, ako sa zmenili ich túžby, začínajú nenávidieť hriech a dostávajú úplne novú moc víťaziť i nad hriechmi, ktoré ich dovtedy zotročovali. Preto veriaci v srdci cítia autentickú pečať Ducha, ktorú môžu vidieť aj pozorovatelia na základe zmeny v správaní. Duchovný poradca potrebuje zistiť, či človek, ktorému pomáha, toto všetko zažil. Ak niekomu chýba uistenie, možno sa ho treba spýtať: „Mali ste niekedy aspoň nejaké uistenie o vlastnom obrátení? Cítili ste v nejakom čase, že vám bolo odpustené a že ste nový človek?“ Možno zaznie takáto odpoveď: „Och, áno, raz vtedy, keď som prvýkrát učinil pokánie a uveril v Pána. Vtedy som mal istotu.“ Treba si však dávať veľký pozor, keď od veriacych očakávame uistenie, pretože mnoho obrátencom nemá pevný pocit uistenia. Ako hovorí Westminsterké vyznanie viery: „Uistenie nepatrí k podstate viery v tom zmysle, že aj pravý kresťan bude možno dlho čakať a zápasíť s množstvom ťažkostí, než k nemu dospeje.“

Duchovní poradcovia musia byť vždy vystrojení poznaním, ako ukázať utrápeným veriacyim, čo Boh už vykonal pre ich duše. Musia byť stále pripravení stráviť s pochybujúcou a skormútenou dušou veľa svojho času prechádzaním znakov milosti, aby duša (ak pre to existuje základ) mohla získať potešenie a uistenie prameniace z jasného svedectva, že Boh v nej vykonal dielo.

7 – Útoky Satana

I keď sa v Skutkoch 2 nespomína, je Satanovo nepriateľstvo proti novému veriacemu tiež dôležitým znakom spasenia. Nepriateľ neprestajne vystreľuje ohnivé šípy – pochybnosti a strach – do mysle naozajstného obrátenca. Keď sa hľadajúci ľudia zrazu ocitnú uprostred bombardovania pochybnosťami o pravdách evanjelia a vlastnom duchovnom pokroku, môže ísť o pozitívne znamenie, že Duch Svätý zasiahol ich srdce milosťou. Nespasená duša, ktorá sa stále nachádza v duchovnom otroctve, zvyčajne neprežíva takéto pochybnosti a strach od Satana. Pán Ježiš o tom vyučoval v Lukášovi 11:21, keď povedal: „Keď silný ozbrojenec stráži svoj palác, v pokoji sú jeho veci.“ V tomto verši je Satan ten silný a ozbrojený muž – je opísaný ako krutovládca, ktorý svojich poddaných netrápi ani im neublíži, kým ich má pod kontrolou v svojom panstve ohradenom mohutným opevnením.

Praví kresťania sa však viac nenachádzajú v Satanovej pevnosti. Boli oslobodení a tým sa v ich živote začal obrovský zápas. Teraz zápasia „...s kniežatstvami, mocnosťami, so svetovládcami temnoty tohoto veku“ (Efezským 6:12). Práve preto je dosť možné, že búrka myšlienok, ktorá ich postihuje, pochybností, ktoré tak veľmi nenávidia, a neistoty, ktorú neraz prežívajú, to sú všetko dôkazy, že Pán ich určite zachránil a že sa teraz nachádzajú na bitevnom poli.

Satan sa však do určitej miery prepočítava, keď začína útoky na mladých obrátencom. Dokazuje im tým nespornosť toho, že existuje a že na nich neútočí bez príčiny. Jeho stratégia neútočiť až po bod, kým sa ľudia neobrátia, sa dá ukázať na skúsenostiach ľudí, ktorí vyrástli v kresťanských domácnostiach, ale pred svojím obrátením prežili celé roky ako nominálni kresťania. V období pred obrátením len zriedkavo pochybovali o historickej pravosti

ZÁPAS O DUŠI 17

biblických udalostí alebo o diele a službe Ježiša Krista. Pochybnosti však vstúpili v tom momente, keď sa úprimne obrátili k Pánovi! Len potom Satan opustil svoju taktiku „nechať tak“ a nahradil ju týraním a súžením.

Ľuďom, ktorí práve uverili, treba pomôcť, aby uvideli Satanove ohnivé šípy, ktoré zlomyseľne a pomstychtivo vystreľuje do myslí kresťanov. Nemôže ich pripraviť o spasenie, ale urobí všetko, aby pokazil ich radosť a pokoj z viery. Satanova stratégia je rôznorodá. Chvíľu otravuje mladého kresťana pochybnosťami o kresťanskej viere. Krátko nato zase zmení taktiku na útok. „Och áno,“ povie, „všetko je to pravda! Biblia je pravdivá, viera je skutočná, spasenie je naozajstné, ale ty nie si obrátený. Klameš seba samého!“ Kresťan potom skôr alebo neskôr upadne do hriechu a diabol sa hneď chopí jedinečnej príležitosti rázne pretlačiť obvinenie: „Ako by si len ty mohol byť Božie dieťa?“ Už skutočnosť, že práve obrátený človek sa možno trápi, či je naozaj spasený, je sama osebe dokladom obrátenia. Ak je to pravý kresťan, potom za najdôležitejšiu vec v živote bude pokladať to, v akom stave má dušu. Rozhodujúci pre nich bude duchovný stav a znepokojenie v ich srdci im v skutočnosti dokáže, že sú Božie deti. Neobrátení ľudia neprechádzajú životom v napätí úzkosti nad vlastným duchovným postavením. Naopak, starajú sa hlavne o veci tohto sveta. „Svätý nepokoj“, ako ho nazývali puritáni, je teda riadny dôkaz, že poklad takejto osoby sa teraz nachádza v Božom kráľovstve.

Zhrnutie znakov

1. Nastalo skutočné pokánie – skrúsené a zdrené srdce sa spolieha na Božie milosrdenstvo a milosť.

2. Svitlo nové chápanie Božieho slova a podriadenie sa jeho autorite.

3. Objavilo sa silné povedomie príslušnosti a pripojenia k Božiemu ľudu, podľa čoho aj vieme, že sme prešli zo smrti do života.

4. Ukázala sa nádherná nová schopnosť modliť sa, vrátane chvál a duchovných prosieb. Na modlitby prichádzajú odpovede.

5. Človek dostal nové srdce, ďalej tiež novú radosť, charakter, chute a túžby, pretože došlo k oslobodeniu veriaceho od sveta a teraz je nasmerovaný k Božím veciam. Novým srdcom sa začína proces posvätenia, ktorý sa prejavuje túžbou poslúchať Pána a páčiť sa mu.

6. Svätý Duch umiestnil do srdca Boží pokoj a počiatkové vedomie prináležania Bohu (uistenie).

7. Útoky Satana teraz prichádzajú v podobe nových pokušení, pochybností a úzkostí. Začal sa duchovný boj.

Objavujú sa znaky obrátenia súčasne?

Početné príklady obrátenia v Biblii nás vedú k vedomiu, že obrátenie je z ľudského pohľadu niekedy náhla skúsenosť a inokedy zase predĺžený proces. Duchovné svetlo a porozumenie bude možno svitať postupne, paralelne s tým, ako je hriešnik usvedčovaný. Srdce možno prejde zdĺhavou krízou ešte predtým, než nastane podmanenie každého odporu a hriešnik sa pokorí pred Pánom. Z tohto dôvodu nemusia byť prvé modlitby pokánia, ktoré sa hľadajúci človek modlí, ani zďaleka uspokojivé pre slávneho Skúmateľa srdca. Preto často môže nasledovať ďalšie obdobie usvedčania a hľadania predtým, než príde okamih, v ktorom sa hľadajúci hriešnik znovuzrodí vedomý si toho.

Niektoré znaky milosti sa môžu objaviť v priebehu úvodnej fázy pôsobenia Ducha v srdci. Všetky však naplno zažiaria, až keď sa temnota naplno premení na svetlo, vina na odpustenie a smrť na život.

Ako majú tieto znaky používať kresťanskí pracovníci?

Je očividné, že aplikovanie znakov, ktoré sprevádzajú obrátenie, nás ochráni, aby sme hľadajúcemu človekovi

18 ZÁPAS O DUŠI

neposkytli unáhlené uistenie o spasení, čo je najslabšou stránkou moderného „rozhodnizmu“¹. Kazatelia na evanjelizačných zhromaždeniach až príliš často presviedčajú ľudí, aby urobili bezbolestné rozhodnutie alebo prijali evanjelium čisto len súhlasom rozumu. Ak poslucháči zareagujú, okamžite ich ubezpečia o spasení, veľa ráz bez ohľadu na to, čo prežívajú. Predstavme si teraz, že kazateľ alebo nejaký iný služobník evanjelia dôrazne uistil hľadajúceho človeka, že jeho duša je spasená. Urobil tak nehľadiac na to, že preto neexistuje žiadny solídny dôkaz. Pre účely nášho príkladu takisto predpokladajme, že i keď je tento náš hľadajúci človek relatívne úprimný, Pán mu zatiaľ neumožnil vedome prežívať požehnanie z nového narodenia, keďže učinil len povrchné pokánie. Ak v ňom však Duch pracuje, potom vo vhodnej chvíli spôsobí v srdci tohto hľadajúceho človeka oveľa hlbšie znepokojenie nad hriechom, výsledkom čoho bude aj zmyslupnejšie pokánie. V tomto našom prípade však neprimerané ubezpečovanie zo strany kazateľa evanjelia môže vážne zasiahnuť do pokroku hľadajúceho, keďže sa začne domnievať, že už je spasený.

S postupom času sa tiež môže stať, že ako plynú dni, hľadajúci človek z nášho príkladu sa začne trápiť, prečo v jeho živote nenastala žiadna zmena. Pribudne tým ďalší problém. Kazateľ či duchovný poradca trval na tom, že došlo k obráteniu a tým najdogmatickejším spôsobom mu oznámil, že nič viac nie je potrebné. Bolo mu povedané, že sa stal obráteným človekom, či už niečo prežíval alebo nie. Následkom toho zachváti tohto hľadajúceho človeka veľký zmätok, stratí všetku dôveru v človeka, ktorý mu duchovne radil, a načas možno aj v posolstvo evanjelia.

Poučenie spočíva v tom, že zakaždým, keď pomáhame hľadajúcim, musíme vymedziť zaslúbenie spasenia presne tak, ako ho vymedzuje Božie Slovo

– „*ak budete... hľadať Hospodina... nájdeš, keď ho budeš hľadať celým svojím srdcom a celou svojou dušou*“. Najdôležitejšie a rozhodujúce sú v tomto prípade slová „**ak**“ a „**celým**“. Ak by náš kazateľ alebo poradca ostal pri jednoduchej výzve, aby hľadajúci človek učinil pokánie a poddal sa Kristovi, s vysvetlením, že dôjde spasenia, ak tak učiní celým svojím srdcom, nepovstal by žiaden zmätok. Keby len kazateľ alebo poradca nenalieval na hľadajúceho človeka, že je rozhodne spasený, nestratil by možnosť a príležitosť byť hľadajúcemu na pomoci aj v ďalších dňoch.

Akonáhle by si neskôr hľadajúci človek uvedomil, že ešte stále nedostal požehnanie, pohotovo by znovu preskúmal svoj postoj k Pánovi a pravdepodobne znovu vyhľadal kazateľa alebo poradcu s prosbou o pomoc. Boží služobník by tým získal príležitosť vysvetliť niektoré najčastejšie chyby, ktoré robia hľadajúci ľudia, keď sa snažia prísť k Bohu. Mal by možnosť opýtať sa hľadajúceho, či sa spolieha iba na samotnú Golgotu veriac, že k svojmu spaseniu nemôže prispieť ničím. Mal by možnosť opýtať sa ho, či sa skutočne podriadil Pánovej autorite a vláde, zrieknuť sa vlastnej ctižiadosti a tvrdohlavosti. Mal by možnosť apelovať na hľadajúceho, či skutočne urobil autentické pokánie, či snáď neskrýva nejaké hriešne návyky v nádeji, že do Božieho kráľovstva sa dostane i bez toho, aby z nich učinil pokánie.

Múdry poradca samozrejme nebude prešetrovať detaily jednotlivých hriechov, ale radšej v princípoch upozorní na potrebu odvrátiť sa od všetkých známych hriešnych aktivít a modiel. (Do podrobností prešetrovať všetky detaily je to isté ako hrať sa na kňaza a navyše to má dva katastrofálne následky.

Prvý spočíva v tom, že previnilé svedomie si možno uľaví „vyspovedaním sa“ kazateľovi a hriešnik sa už viac necíti natoľko zmorený, aby vyznal hriechy Kristovi. Druhý v tom, že možno

ZÁPAS O DUŠI 19

neskôr veľmi oľutuje svoju ochotu vyrozprávať vlastné hriechy kazateľovi alebo duchovnému poradcovi a bude mu príliš trápne a zaťažko znova navštíviť zbor. Nanešťastie pochabí duchovní poradcovia, ktorí majú vo zvyku počúvať detailné opisy hriechov, zvyčajne vyvolajú presne tento efekt.)

Ak by sme do nášho príkladu umiestnili rozumného duchovného poradcu, rozdiel by bol v tom, že poradca by sa nechal Bohom použiť ako nástroj od začiatku do konca. Rozmanitým spôsobom by poslúžil duši hľadajúceho človeka. Obrátenie je dielo Ducha a Pánovi služobníci za žiadnych okolností nesmú predbiehať jeho dielo v snahe rýchlo celú vec „priklinovať“.

Samozrejme, že sa potrebujeme vyvarovať aj opačnej chyby. Predstavme si, že niekto skutočne prežil usvedčenie z hriechu, prešiel autentickým pokáním a poddal sa Pánovi celým svojím srdcom. To znamená, že pri obrátení tohto človeka Božia milosť skutočne pôsobila. Po čase však tento skutočne obrátený človek stratí uistenie. Skôr alebo neskôr vyhľadá pastora alebo staršieho kresťana a odhalí mu svoje pochybnosti a neistotu. Ak sa tento obrátenec v minulosti pohyboval mimo kresťanského prostredia, potom najskôr vyjadruje a opisuje duchovné záležitosti dosť nemotorne. To môže viesť duchovného poradcu k uzáveru, že tento človek sa neobrátil, a tak mu poradí, aby sa vrátil ku Golgote a úplne odznova učinil pokánie.

Necitlivé poradenstvo v situáciách, keď došlo k prehliadnutiu skutočného obrátenia alebo k „vystrčeniu“ neuistených veriacich mimo spoločenstva vykúpených, mnohokrát spôsobilo nemalý srdcabôľ. Už sme spomenuli, že v živote služobníka môže nastať chvíľa, keď bude potrebné zistiť, či život niekoho, komu chýba uistenie, obsahuje znaky obrátenia. Ak tam znaky sú, potom máme za úlohu predostrieť tieto dôkazy pochybujúcej duši. Je potrebné napomôcť takejto osobe prijať aspoň trocha

povzbudenie a uistenie z toho, čo už Pán jasne vykonal v jej živote. Popritom bude možno potrebné ukázať na nesprávnosť konania, keď skutočne obrátení ľudia neďakujú za každý prejav milostivej práce Ducha a olupujú tak Pána o chválu.

Je očividné, že absolútne nevyhnutne potrebujeme poznať znaky obrátenia, ak máme poskytnúť iným kompetentnú duchovnú pomoc. Je to tiež nevyhnutné, ak chceme naplniť biblickú povinnosť, zachovať naše miestne zbory ako spoločenstvo znovuzrodených. Najväčšie problémy v histórii kresťanskej cirkvi mali zakaždým svoj koreň v prítomnosti nespasených ľudí v zborovom spoločenstve. Ako sa vôbec podarilo metle modernizmu vymiesť v priebehu poslednej stovky rokov pravé evanjelium z toľkých protestantských denominácií na Západe? Čo spôsobilo, že sa také nespočetné množstvo evanjelikálnych zborov sklátilo pod vlnou „svetského“ kresťanstva, ktorá povstala pred nie viac ako tridsiatimi rokmi? Biblické vysvetlenie znie – veľmi veľa dreva, sena a slamy v zboroch.

V evanjelikálnych kruhoch došlo k nevidanému zanedbaniu príkazu zo Židom 12:15 – „*Dozerajúc, aby niekto nezaostával od milosti Božej, aby nevyrástol nejaký koreň horkosti a nenarobil nepokoja a trápenia, a boli by ním poškvmení mnohí!*“ Človek, ktorý zaostal od milosti Božej je človek, ktorý nedosiahol pravé obrátenie. Ak je takýto človek pripustený za člena cirkvi, veľmi skoro sa možno stane zdrojom duchovného nepokoja a úpadku. Každý miestny zbor, ktorý neuvážlivo prijíma členov, nakoniec zistí, že neunesie váhu nespasených ľudí, a začne sa potápať do mora duchovných problémov a odpadnutia.

V otázke rozhovorov, ktoré vedieme s potenciálnymi záujemcami o členstvo v zbore, platí, že sme omylní a nevyhnutne urobíme aj chyby. Naše „testy“ nesmú byť príliš prísne, aby sa nestalo, že aj pre spaseného človeka bude ne-

20 ZÁPAS O DUŠI

konečne ťažké dosiahnuť členstvo v zbere. Skúmať však musíme starostlivo a takisto sa vynasnažiť, aby sme pozvanie do spoločenstva poskytli len tým ľuďom, ktorí skutočne vykazujú, že sa obrátili. Preto musíme dôkladne poznať spomínané dôležité znaky milosti.

Nová zmluva uvádza ešte niekoľko iných znakov obrátenia, ale v našej úvahe sme sa obmedzili na tie, ktoré sa dajú najľahšie rozoznať. V samotných Skutkoch 2 sa nachádza ďalší podstatný znak, ktorý sme kvôli obmedzenému priestoru vynechali. Lukáš zaznamenáva, že kresťania obrátení na Letnice „zotrvali v učení apoštolov a v spoločnom bratskom obcovaní a pri lámaní chleba“. K prejavom milosti patrí aj to, že skutočne obrátení ľudia jednoducho chcú uctievať Pána a ukázať, ako veľmi ho milujú. Netreba ich do toho naháňať ani prehovárať. Ich účasť v dome Pánovom neobsahuje množstvo absencií (pokiaľ na to nemajú náležitý dôvod). Dalo by sa k tomu povedať oveľa viac a čitateľ sa môže rozhodnúť podržať si to v mysli ako ôsmy znak.

Nech nás Pán ráci vystrojiť, aby sme múdro rozsudzovali vždy, keď sa pokúšame pomôcť duším v núdzi. A nech nám dá vždy pamätať na to, že obrátenie je dielom Svätého Ducha. Nech už v danej chvíli konáme čokoľvek, nesmieme a ani sa nepokúšajme preberať na seba Jeho božské a zvrchované výsady.

(1) pozn. prekl.: Týmto pojmom je preložené anglické slovo „decisionism“, ktoré je odvodené od podstatného mena „decision“, znamenajúceho „rozhodnutie“. Moderný anglický výraz „decisionism“ označuje v teologickom kontexte tie hnutia v cirkvi, ktoré zdôrazňujú ľudské rozhodnutie spôsobom, že každého, kto indikuje, že urobil rozhodnutie pre Krista (napríklad zdvihol ruku ako odpoveď na otázku), uistujú o spasení.

Autor, Dr. Peter Masters, je od roku 1970 pastorom zboru Metropolitan Tabernacle v centrálnom Londýne
Preložil a upravil zbor: *Nezávislé kresťanské zhromaždenie Bratislava,*
e-mail: nkzba@vadium.sk
<http://nkz.reformace.cz/>

V prípade, že máte záujem o ďalšie materiály, ktoré vám pomôžu lepšie poznať Boha a jeho Slovo, prosím, obráťte sa na ľubovoľnú z vyššie uvedených adries. Existujeme, aby sme šíрили zvesť o Božej milosti, múdrosti a láske a pomáhali ľuďom rásť v známosti Božieho Slova. Veríme, že Kristovo evanjelium ďaleko prevyšuje všetko ostatné, čo existuje vo vesmíre.

Pripravujeme aj nasledovné tituly od Dr. Petra Mastersa:

(a) Ukrutnosti ateizmu

Ateizmus – stanovisko, že žiadny Boh neexistuje – sa všeobecne pokladá za rozumom podložený postoj k životu, za akýsi druh náboženskej neutrality, ktorý neuškodí ani svojim vyznávačom, ani ľudskej spoločnosti. Autor v tejto brožúrke odhaľuje jeho ničivú a absurdnú stránku, na čo ukázal už apoštol Pavol v prvom storočí. Biblia nám ukazuje, aký motív sa za ateizmom nachádza – nespútaná túžba odstrániť všetky morálne zábrany. Ďalej táto brožúrka vysvetľuje, akým spôsobom vedú militantní ateisti kampane s cieľom získať na svoju stranu masy ľudí. To všetko nepoctivými prostriedkami a manipuláciou. Nájdete tu pohľad na ateizmus z Božej perspektívy spolu s usmerením, ako uniknúť pred jeho zhubnými následkami.

(b) Vaša rozumná služba Pánovi

Smutnou skutočnosťou zostáva, že veľa biblických kresťanov sa nezapája do žiadnej skutočnej služby pre Pána. Verne navštevujú zhromaždenia, v ktorých sa Boh uctieva a kde sa Mu slúži. Často sa vyznačujú finančnou štedrosťou voči Pánovmu dielu, no konajú veľmi málo. Táto brožúrka sa zameriava na silné výzvy na kresťanskú službu, ktoré nachádzame v Novej zmluve, a vysvetľuje ich plný význam. Prináša výzvu pre všetkých, ktorí milujú Pána.

(c) Sme fundamentalisti?

Počas uplynulých 40 rokov sa objavila nová verzia evanjelikalizmu, ktorá je úplne odlišná od tej starej. Stará je

biblická. Nová je plná kompromisu. Táto brožúrka vysvetľuje, v čom spočíva rozdiel, a ukazuje, aké veľmi dôležité je verne zápasit' za vieru.

(d) Zmysel bratskej lásky

Naším veľkým cieľom je láska „philadelphia“. Je to novozmluvný pojem, ktorý označuje lásku takú hlbokú a súdržnú, že sa vyrovná láske pokrvného putá. Čo brzdí a oslabuje tento silný vzájomný vzťah medzi veriacimi? Aké kroky musíme absolvovať, aby sme ju presadili a zachovali? Táto brožúrka prináša skúmanú úvahu o téme, ktorá je životne dôležitá pre posvätenie a šťastie veriacich.

(e) Krst – jeho forma a zmysel

Pán trvá na krste. Prečo? V tejto brožúrke nájdete vysvetlenie tohto štvoritého obrazného posolstva, ktoré Boh pripravil pre kresťana, cirkev a svet. Rovnako aj biblické dôvody, prečo je krst len pre obrátených veriacich a uskutočňuje sa ponorením.

(f) Ako hľadať a nájsť Pána

Táto brožúrka je napísaná pre hľadajúcich. Autor v nej zdôrazňuje, že existuje len jedna cesta spasenia, ktorá je jasne vymedzená a zjavená od Boha v jeho Slove. Následne vysvetľuje druh viery a postoja, ktorý privedie hľadajúceho k Pánovi.

NEDOSTATEK PASTORŮ

Zmena v prístupu studentů seminářů může vést k nedostatku pastorů

Shane Hipps je 27 letým studentem ve Fullerském teologickém semináři v Pasadeně v Kalifornii. Studuje teologickou fakultu, po které je běžné stát se pastorem. Ale Hipps nyní váhá a neví, zda si má vybrat tuto tradiční cestu. „Moji nejbližší mi říkají, že bych byl dobrým pastorem, ale budu velice opatrný, než si tuto cestu vyvolím“, řekl Hipps při rozhovoru pro křesťanský časopis FaithWorks. „Studium v semináři je hlavně příležitostí k uposlechnutí výzvy

od Boha v mém životě, ale nemusí to být jen odborná příprava na další práci.“ Hippsův názor není ojedinělý. Podle studií Auburnského teologického semináře v New Yorku méně než třetina studentů se chce stát pastory. Často slyšíme, že se tito lidé přiznávají ke strachu, že je Bůh může povolát k práci misionáře někde v Africe, ale dnešní mladí křesťané se spíše bojí stát se pastorem církve v sousedství. Výzkumníci a ředitelé seminářů se obávají nedostatku pastorů, který může pramenit z tohoto přístupu studentů. Navíc počet pastorů mladších 35 let od roku 1970 klesl o necelé dvě třetiny. Práce pastorů je podle názorů studentů málo placená, má vyčerpávající nároky a poslední dobou je ve společnosti méně uznávaná. Mnoho potenciálních pastorů zakládá vlastní podniky a neziskové organizace, což jim poskytuje alternativní cestu služby druhým.

– Zdroj: *Religion Today* –

NOVÉ POSLÁNÍ

Stále větší počet starších dospělých se stává kazateli, rabíny a knězi.

Řada profesionálů opouští dosavadní kariéru manažerů. Tito lidé mají bohaté zkušenosti především z oblasti řízení vztahů mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci. Jejich praxe je přínosem pro celou řadu potřeb různých církevních denominací a situací jednotlivých sborů.

S tímto jevem jsme se mohli setkat v pozdních devadesátých letech v Americe, v době, kdy tzv. babyboomers (narození po 2. sv. válce) stáli před rozhodnutím, jak vést dál aktivní plnohodnotný život. Ne každý se spokojil s vyhlídkou penzisty trávícího dny na golfových hřištích či procházkami na pláži. Většinou to byli lidé finančně zajištění, jejichž děti ukončily studia a již odešly z domova. Byli mezi nimi i ovdovělí jednotlivci, kteří hledali nové možnosti kvalitního naplnění života. .

22 ZÁPAS O DUŠI

Dalším důvodem zájmu starších studentů o misijní a jinou křesťanskou službu je, že mnozí z nich po 20-30 letech profesního života prostě „vyhořeli“ a hledají nové uplatnění, které by lépe odpovídalo představě o kvalitě života. Nyní jsou v situaci, kdy nacházejí větší uspokojení ve službě druhým než samotným vyděláváním živobytí. Uvědomili si, že odchod do penze a nový začátek v padesátých a šedesátých letech věku znamená, že mají před sebou dobrých dvacet let aktivního života.

Velký užitek ze starších studentů (obvykle jsou to vdovci) mají obzvláště katolíci, protože mnoho mladých mužů nestojí o kněžské povolání z důvodu celibátu. Katolíci se v minulých letech také potýkali v soudních procesech s problémy sexuálního obtěžování. Rovněž v poradenství se kněží, kteří mají zkušenosti z manželství a s výchovou dětí se mohou daleko lépe přiblížit pochopení problémů svých svěřenců. Z těchto důvodů některé diecéze opouštějí dřívější požadavky, aby studenti kněžství byli mladší než 40 let.

V roce 2000 navštěvovalo katolické semináře, hebrejské instituty a protestantské univerzity v USA více než 65 tisíc studentů starších než 35 let. Zpočátku to nebyla cesta snadná. Některým studentům stála v cestě věková diskriminace a náročné studium, aniž by bylo komukoliv zaručeno zaměstnání. Mnozí poznali, že nová služba vyžaduje mnohem náročnější pracovní zátěž, než na jakou byli zvyklí ve světském zaměstnání. Většina těch, kdo zvolili novou kariéru coby duchovní službu, lituje dvou skutečností – tou první je, že tento krok neučinili dříve a ta druhá, že jim ubývá síl.

– *The Wall Street Journal, Heeding The Call, March 24, 2003* –
– *Připravila kas* –

Navštivte naše www stránky:
<http://www.reformace.>

UČITEL A ŽÁK

* *Milí přátelé,
prosím, abyste mě vyřadili z adresáře odběratelů ZOD. Díky za vše dobré. Krásné jaro přeje,
– Petr V. –*

Milý Petře,
jen málo bývalých čtenářů se s námi rozloučilo tak stručně. Kdyby šlo o neznámého čtenáře, nedivili bychom se, ale protože jsi náš dlouholetý osobní přítel a spolupracovník, lámali jsme si několik dní hlavu nad tím, jak je možné uzavřít dlouholetý vztah tak stručně a bezobsačně. Vlastně ani nevíme, jak se máme tvářit, až se znovu při nějaké akci setkáme. Jako zkušený pracovník s mladými lidmi, z nichž jsi vychovával pevné věřící, i jako angažovaný sborový služebník v mnoha křesťanských oblastech, jsi přece s námi na jedné lodi. Ve světle Tvých schopností psát fundované reakce na téměř jakékoliv téma, počínaje řadou recenzí na knihy mnoha křesťanských i světských autorů, až po celorepublikové působení, je to nevysvětlitelný způsob neosobního rozloučení. Víme, že s námi v určitých otázkách nesouhlasíš, ale nikdy jsi se k nim osobně nevyjádřil. Proto pro zajímavost připojujeme dopis Tvého žáka a učedníka, který výstižně vyjadřuje proces růstu a dozrávání, který díky živému Božímu slovu můžeme prožívat v bratrské lásce společně. Je naším přáním, aby se veškeré lidské vztahy, obzvláště bratrské, otevřeně a s velkou trpělivostí budovaly, ne krátkým sdělením ukončovaly.

– steigerovi –

* *Milí Steigerovi,
již delší dobu sleduji debatu v ZODu o Boží svrchovanosti, odpovědnosti člověka, svobodné vůli atd. A již několikrát jsem chtěl taky přihodit svoji trošku do mlýna teologického dialogu. Především, že na některé mé argumenty či otázky jste možná už někde v předcho-*

zích ZODech reagovali, ale bohužel nemám v tuto chvíli duševní ani časovou kapacitu, abych znovu přečetl všechny články týkající se tohoto tématu a pamatoval si jednotlivé věty. Omlouvám se tedy, pokud se budu dotýkat věcí, které se již řešily.

Pro přehlednost se pokusím své myšlenky rozdělit do několika bodů:

1. Některé články ve mne budí pocit, že se duchovní, neviditelnou realitu snažíte (a snažíme) vměstnat do lidského myšlení, do lidské logiky, jako by pouze logika a lidský intelekt byly jediným nástrojem pochopení duchovních skutečností. Nemám nic proti logice a proti selskému rozumu. Pán Bůh nám ji dal k užívání a spoustu věcí v našem světě uspořádal podle jejích principů, ale na druhou stranu jsi i sám, Pavle, přiznal, že náš problém spočívá v tom, že toužíme proniknout do Božího myšlení. A Bůh říká:

◆ ***Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův. Ale jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše.***

V pochopení duchovních pravd jsme odkázáni na pomoc Ducha svatého, na Jeho zjevení (myslím tím ne nutně něco nadpřirozeného, ale otevírání očí a myslí) v souladu s modlitbou ap. Pavla:

◆ ***Prosím, aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal ducha moudrosti a zjevení, abyste ho poznali a osvíceným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal, jak bohaté a slavné je vaše dědictví v jeho svatém lidu a jak nesmírně veliký je ve své moci k nám, kteří věříme. (Efezským 1, 17-19)***

Myslím, že tato modlitba za věřící je a bude naší společnou modlitbou na cestě víry. Kéž nás Bůh přivádí k „vidění“ jeho moci a naděje i skrze ZOD a mnohé další časopisy, vysílání, knihy apod.

2. Při čtení negativních reakcí a dopisů v ZODu, které obvykle končí větičkou „už nic neposílejte“, často přemýšlím, co za těmito reakcemi stojí. Je to snaha o teologické vyhranění? Je to strach z pochybností o vlastním teologickém systému? Je to strach z přijetí naprosté Boží svrchovanosti, kdy člověk se svou vůlí ztrácí půdu pod nohama? Je to nepochopení vašich článků a domýšlení si věcí, o kterých nepíšete?

Pokud jde o vyvozování závěrů z článků o vyvolení, tak se jich naskytá hned několik. Uvedu předně dva:

Za prvé je-li otázka spasení plně v rukou Božích, není-li [přirozený] člověk schopen nic udělat pro svoji spásu (ani věřit Bohu), pak je možné složit ruce v klín a čekat, zda si mne Bůh vyvolil anebo ne. Popřípadě si mohu začít užívat života, protože na tom celkem nezáleží, prostě pokud to bude Boží vůle, tak si mne přitáhne, pokud ne, tak se nemá cenu ani snažit cokoliv pochopit či něčemu věřit.

Za druhé si mohou křesťané říct, že je nesmyslné se namáhat s jakoukoliv evangelizací, protože proč pomáhat Bohu, který už stejně všechno naplánoval. Na našich slovech a snaze po obrácení lidí nijak nezávisí. Nakonec můžeme lidem doporučit, ať co nejvíce hřeší, neboť takoví jsou blíže k udělení milosti. Tyto dva závěry mně, ale asi i vám, nahánějí husí kůže. Předně jsou oba chybné a nebiblické. Bible nikde člověka nevyzývá k nečinnosti, např.:

◆ ***Bůh však tímto způsobem vyplnil, co předem ohlásil ústy všech proroků, že jeho Mesiáš bude trpět. Proto číňte pokání a obraťte se, aby byly smazány vaše hříchy a přišel čas Hospodinův, čas odpočinutí, kdy pošle Ježíše, Mesiáše, kterého vám určil. (Skutky 4, 18-20)***

nebo:

◆ ***Střezme se, aby o někom z vás neplatilo, že v čase, dokud zaslíbení trvá, promeškal vstup do Božího odpočinutí. I nám se přece dostalo***

24 ZÁPAS O DUŠI

zaslíbení jako těm na poušti. Ale zvěst, kterou slyšeli, jim neprospěla, když ji vírou nepřijali. Neboť do odpočinutí vcházíme jen my, kdo jsme uvěřili, jak bylo řečeno: „Přísahal jsem ve svém hněvu: Do mého odpočinutí nevejdou!“ To řekl Bůh, ač jeho odpočinutí trvá od chvíle, kdy stvořil svět. (Židům 4,1-3)

- ◆ A tak usilujme, abychom vešli do toho odpočinutí a nikdo pro neposlušnost nepadl jako ti na poušti. (Židům 4,11)

Co se týká evangelizace (nesení zvěsti), tak sám Ježíš vysílá apoštoly, aby dále nesli zvěst o něm, o evangeliu a přiváděli tak lidi k němu (Sk 1,7-8). Celé Skutky apoštolů jsou plné hlásání evangelia vhod či nevhod, snahou o šíření slova o milosti. Jak to tedy skloubit dohromady s učením o vyvolení? Navrhují jedno řešení, jak to omezeně chápu já.

Je třeba si uvědomit, že Boží předurčení a vyvolení není vůbec otázka lidská a tudíž nespadá ani do našich měřítek, předně časových. Naše vyvolení se děje u Boha, tedy mimo čas, mimo sféru našeho omezeného chápání, jak dokazují např. verše:

- ◆ *Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnaním nebeských darů; v něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří. Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny...* (Efezským 1,3-5)
- ◆ *K tomu ti dá sílu Bůh, který nás spasil a povolal svatým povoláním ne pro naše skutky, nýbrž ze svého rozhodnutí a z milosti, kterou nám daroval v Kristu Ježíši před věčnými časy a nyní zjevil příchodem našeho Spasitele Ježíše Krista.* (2. Timoteovi 1,8-10)

Kdo z nás byl u toho? Kdo z nás Bohu radil, co a jak má dělat? Kdo z lidí tedy

může kalkulovat s Božím vyvolením? Kdo z lidí může složit ruce v klín a nic nedělat? NIKDO. Člověku je dáno, aby žil v přítomnosti a rozhodoval se v přítomnosti, a aby možná částečně chápal, že nad tou lidskou přítomností bdí nadčasový Bůh, který v principu nemůže mít problém s tím, aby všechno předem určil. Boží svrchovanost v otázce lidské spásy je neoddiskutovatelná, ale je třeba si na druhou stranu uvědomit, že člověk žije v nějakém plynoucím čase a v tomto čase se setkává s Kristem, se zvěstí evangelia a nějak na ni reaguje, nějak se rozhoduje podle své vůle a možná až časem poznává, že bez Božího zásahu a bez vedení Ducha by nebyl schopen ani věřit. Vždyť tak jsme mnozí z nás Krista poznali, rozhodovali jsme se podle našeho svědomí a pak až zpětně nám začalo docházet, že nás k sobě musel přitáhnout Bůh... nelze s tím prostě počítat dopředu. Člověk musí chtít sám o sobě, i když nakonec je to chtění vypůsobeno Duchem... snad mi rozumíte.

Jasná kauzální souvislost se objevuje ve známých verších ep. Římanům:

- ◆ *Ale jak mohou vzývat toho, v něhož neuvěřili? A jak mohou uvěřit v toho, o kom neslyšeli? A jak mohou uslyšet, není-li tu nikdo, kdo by ho zvěstoval? A jak mohou zvěstovat, nejsou-li posláni? Je přece psáno: „Jak vítaný je příchod těch, kteří zvěstují dobré věci!“ Ale ne všichni přijali evangelium. Už Izaiáš říká: „Hospodine, kdo uvěřil naší zvěsti?“ Víra je tedy ze zvěstování a zvěstování z pověření Kristova.* (Římanům 10,14-17)

Vidíme, že víra vzniká na základě slyšení zvěsti (slova) a tato zvěst je nesená z pověření Kristova, on vydal příkaz a lidé jdou. Není tu ani náznak nějaké nečinnosti. Víra je závislá na slovu. Ale jen někteří reagují ... zjevně jen ti, které si Bůh přitáhl.

Jiný text z Nového zákona, který mě přivedl k podobným myšlenkám, je z evangelií:

- ◆ ... Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne. To je ten chléb, který sestoupil z nebe – ne jako jedli vaši otcové, a zemřeli. Kdo jí tento chléb, živ bude navěky. To řekl, když učil v synagóze v Kafarnaum. Když to jeho učedníci slyšeli, mnozí z nich řekli: „To je hrozná řeč! Kdo to může poslouchat?“ Ježíš poznal, že učedníci na to reptají, a řekl jim: „Nad tím se urážíte? Co až uvidíte Syna člověka vystupovat tam, kde byl dříve? Co dává život, je Duch, tělo samo nic neznamena. Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život. Ale někteří z vás nevěří.“ Ježíš totiž od počátku věděl, kteří nevěří a kdo je ten, který ho zradí. A řekl: „Proto jsem vám pravil, že nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce.“ Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili. Ježíš řekl Dvanácti: „I vy chcete odejít?“ Šimon Petr mu odpověděl: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží.“ Ježíš jim odpověděl: „Nevyvolil jsem si vás dvanáct? A přece jeden z vás je ďábel.“ Mínil Jidáše, syna Šimona Iškariotského. Ten ho totiž měl zradit, jeden z Dvanácti. (Jan 6,57-71)

Tento text je nabitý zajímavými skutečnostmi. Zaměřím se jen na některé. Citovaný úsek je závěrečnou částí navazující na Ježíšův proslov o lidském hladu a Božím způsobu syčení (ať už se jednalo o manu na poušti jako předobrazu Krista, kterou Bůh sytil izraelské otce, nebo o Ježíše samého, který je pravým chlebem a pravým nápojem, a jako jediná možná alternativa přináší život). Reakce na proslov byla od mnohých učedníků (= těch, kteří s ním chodili a poslouchali jeho proslovy; nebyli tedy nutně věřící) jednoznačná: „**To je hrozná řeč.**“ A toto přesvědčení vyvolalo hromadný (a svobodný) odchod

mnohých učedníků od Ježíše. Ale na druhou stranu se někteří naopak více přimkli. A jsou tu ty dvě roviny, o kterých jsem hovořil dříve. **Boží rovina** je vyjádřena Ježíšovými slovy, že nikdo k němu nepřijde, pokud mu to není dáno od Otce. Jasná Boží svrchovanost v otázce spásy! A když se podíváme do **lidské roviny**, nevidíme v ní nic magického – nějaké loutky ovládané proti své vůli. Vidíme dvě skupiny lidí, kteří se rozhodují podle své vůle a svého cítění. Mnozí odcházejí a je to jejich volba, nikdo je nenutí, prostě chtějí. A naopak Petr vyjadřuje za ostatní hluboké přesvědčení, že nemají kam jinač jít, že nechtějí odejít, vždyť našli to, co je naplňuje, vždyť našli Svatého Božího (anebo jím byli nalezeni?! ... to možná časem poznají, jestli to už nepoznali).

Mám za to, že se nám nepodaří plně pochopit tuto určitou bipolaritu. Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však ujríme tvář v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne. 1K 13,12 Víím, že mnozí zastánci absolutní svobodné lidské vůle by mi řekli, že to, co jsem napsal, je vlastně jen jakási pseudosvobodná vůle, že člověk je stejně loutkou a v tom je problém. Ale já v tom problém nevidím. Kdo z nás se nerozhoduje, kdo z nás pociťuje, že je jen loutkou? Jsou tu prostě dvě roviny, které jsou vzájemně provázané způsobem převyšujícím naše chápání. **Někdo vnímá jen tu lidskou a myslí si, že je svým pánem (a zatím je otrokem hříchu). A někdo začíná skrze Ducha poznávat, že je tu Boží rovina, a začíná se v pokoře sklánět před moudrostí, milostí a velikostí našeho Boha (a stává se otrokem Božím ... možná „loutkou“, která ale teprve teď poznává, co je svoboda Božích synů, protože ji vedou milující a spravedlivé ruce).**

Pevně věřím tomu, že tento můj pohled má spoustu chyb a slabých míst, možná je příliš šroubovaný, možná není úplně logický, ale chtěl jsem ho

26 ZÁPAS O DUŠI

přidat k celé diskusi. Dávám ho k dispozici vám všem k hodnocení, napadání, přemýšlení a korekci. A mějte na paměti, že jsem nad popsáním mého pohledu nemohl sedět celé dny, takže popis postrádá propracovanost. (Uff, dá to práci něco napsat)

Jinak mi, prosím, ZOD nadále posílejte. Čerpám z něj inspiraci i duchovní pohledy, které jinde chybí, a tak dochází k určitému vyvážení.

3. Tento třetí bod je poněkud osobní. Přiznám se, že když se poprvé začali v ZODu objevovat „kalvinistické články“ (nemyslím to hanlivě), tak jsem byl zaražen určitou povýšeností těch myšlenek a postojů. Připadalo mi, že vy jste poznali jedinou pravdu a teď hodláte druhé poučovat a pokud se nepoučíme, tak jsme duchovní analfabeti ... a články s jinak inspirativním obsahem u mě klesly na důležitosti. Vždy, když u někoho podobný postoj postřehnu, tak jsou pro mne myšlenky toho člověka znehodnoceny. Tento postoj se tak často objevuje právě v křesťanských sborech (v mých řadách, i u mě), až mi je z toho ouvej. Jako bychom všichni měli patent na pravdu. Přitom my pravdu nevlastníme, ale pravda v lepším případě vlastní nás – Ježíš nás vlastní).

Po těch pár letech od prvních kalvinistických myšlenek se ZOD změnil (alespoň pro mě) k lepšímu. Vidím, že nejste duchovní povýšenci, kteří svojí iniciativou bortí jeden sbor za druhým. Vidím, že jste schopni přiznávat svoji omezenost, chyby, že jste ochotni polemizovat a pochybovat o svých postojích, že jste ochotni vést dialog ... a toho si velice vážím. Díky tomu jsou mi vaše články skutečným přínosem. Navíc ZOD přináší i řadu aktuálních článků, které se dotýkají úplně jiných oblastí, než teologických systémů, a to je taky dobře. Chci vás povzbudit, abyste pokračovali ve své práci, podle svého nejlepšího svědomí před Bohem. Nebudu s vámi vždy souhlasit, ale to mi nemůže a nebude překážet v bratrském vztahu k vám.

Snad jste mě pochopili, těžko se o takových (někdy citlivých a emotivních) věcech píše. S nejsrdečnějším pozdravem váš spolubojovník

– Marek K. –

PROROCTVÍ O KRISTOVĚ NAROZENÍ (soutisková značka)

Máte po ruce nějakou bankovku? Prohlédněte si ji pozorně. Na lícni straně uvidíte kolečko a v něm změť několika čar. Podobný útvar se nachází i na rubu bankovky. Jedná se o soutiskovou značku neboli průhledku, která je jedním z ochranných prvků na českých bankovkách. Zvednete-li bankovku proti světlu – a je-li vaše bankovka pravá – uvidíte v kolečku písmena „ČR“. Z každé strany bankovky je totiž vytištěna jen část soutiskové značky a z druhé strany část zbývající. Teprve v průhledu proti světlu dává změť čar na obou stranách bankovky smysl.

Soutisková značka nám může sloužit jako příměr pro proroctví o Kristu. Starý zákon obsahuje řadu proroctví (údajně asi 60 hlavních a 270 drobnějších proroctví) o Mesiáši Izraele, který má v budoucnu přijít; Nový zákon naproti tomu referuje o životě Ježíše Krista, který se za očekávaného Mesiáše prohlašoval. Srovnáme-li starozákonní proroctví a Ježíšův život, vyjde nám „soutisková značka“ – naprostá harmonie mezi tím, co bylo předpovězeno, a tím, co se naplnilo. Bůh vše nechal ve svém Slově napsat, aby nevznikla nejmenší mýlka o totožnosti Jeho zaslíbeného Zachránce, Mesiáše-Krista. A tato proroctví jsou natolik podrobná, že je naprosto vyloučeno, aby se splnila náhodou. Peter Stoner a Robert Newman vybrali ze všech proroctví jen osm a pomocí výpočtu pravděpodobnosti u nich vyloučili náhodné naplnění; ve své knize „Science Speaks“ napsali: „Zjistíme, že šance, aby se osm proroc-

tví naplnilo na jednom člověku, a to se jedná o kohokoli, kdo žil od počátku až po současnost, je 10⁻¹⁷.“ Co teprve šance u všech proroctví, která Starý zákon obsahuje!

Ježíš i jeho následovníci si byli této skutečnosti vědomi a na starozákonní proroctví se nejednou odvolávali, aby potvrdili Ježíšovo Božství. Tak například Ježíš sám řekl: „*Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.*“ (Mt 5, 17) A na jiném místě řekl: „*Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně.*“ (J 5, 39) Když ho zatýkali, řekl: „*Toto všechno se však stalo, aby se splnilo, co napsali proroci.*“ (Mt 26, 56).

Proroctví připomínali i apoštolové. Petr řekl lidu: „*Bůh však tímto způsobem vyplnil, co předem ohlásil ústy všech proroků, že jeho Mesiáš bude trpět.*“ (Sk 3, 18). Pavel napsal: „*Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem.*“ (1K 15, 3-4)

Určitě stojí za to podívat se na některá z proroctví podrobněji. V tomto článku se zaměříme na některá z těch, která se týkají Mesiášova původu a narození – jsou důležitá mimo jiné i proto, že se naplnila zcela nezávisle na Ježíšově vůli, a je u nich zcela zjevné, že on je nemohl vyplnit svým úmyslným jednáním.

1. Původ

Jednotlivá starozákonní proroctví postupně uvádějí, kdo bude Mesiášovým předkem, a tak postupně vymezují v celém lidstvu relativně malou skupinu osob, z níž mohl Mesiáš vzejít.

Předkové Mesiáše byli omezeni na potomstvo Abrahamovo; Bůh mu řekl: „*... ve tvém potomstvu dojdou požehnání všechny národy země.*“ (Gn 22, 18) Ze všech Abrahamových vnuků byl do Mesiášské linie vybrán Jákob-Izrael. Bileám o něm prorokoval: „*Vyjde hvězda z Jákoba, povstane žezlo z Izraele.*“ (Židé v tomto proroctví viděli předpověď Mesiáše.) Jákob měl dvanáct synů,

z nichž povstaly kmeny Izraele. Z těchto kmenů vyvolil Bůh kmen Judův (Gn 49, 10n.; 1Pa 5, 2; Mi 5, 2). Z potomků Judových byl vyvolen rod Jišajův (Iz 11, 1n). Jišaj měl nejméně osm synů, z nich přešlo zaslíbení pouze na Davida (Jr 23, 5n.).

Je zřejmé, že Matouš – který adresoval své evangelium hlavně Židům – neuvádí na jeho začátku Ježíšův rodokmen samoúčelně, nýbrž jako doklad toho, že tento „syn Davidův, syn Abrahamův“ je Božím Pomazaným. Kdyby uvedl, že Kristus je synem kohokoli jiného, každý Písma znalý Žid by už asi ani dále nečetl – bylo by mu jasné, že se o Mesiáše nejedná. Ježíš však všechna proroctví o svém původu splňoval.

A ještě jedna věc, týkající se Ježíšova rodokmenu: V biblických dobách si každý Žid mohl zjistit svůj původ (1 Pa 9, 1 čteme: „Všichni z Izraele byli zapsáni do seznamu rodů.“) Tyto seznamy byly uloženy ve městech (Srov.: Neh 7, 5-6 a Ezd 2, 1) a byly veřejným vlastnictvím. Zápisy byly pečlivě vedeny až do roku 70 po Kr., kdy byl chrám zbořen a Židé rozehnáni. V Ježíšově době tak bylo naprosto všem jasné, že je z rodu Davidova a nikdo z jeho nepřátel to také nezpochybňoval. Je třeba také zdůraznit, že po roce 70 po Kr. už nikdo, kdo by se chtěl prohlásit za Mesiáše, nemůže prokázat, že je z rodu Davidova. Jinými slovy: Mesiáš musel přijít před rokem 70 po Kr.

2. Narození z panny

Skutečnost, že se Ježíš narodil panně, prorokoval Izajáš. V sedmé kapitole čteme: „*Protože sám Pán dá vám znamení: Aj, panna počne a porodí syna, a nazve jméno jeho Immanuel.*“ Toto proroctví je dobře známé, protože se na něj odvolává i evangelista Matouš (Mt 1 ,23), který také referuje o jeho naplnění: „*Marie ... počala z Ducha svatého ... Josef ... přijal svou manželku k sobě. Ale nežili spolu, dokud neporodila syna; a dali mu jméno Ježíš.*“ (Mt 1, 18-25).

28 ZÁPAS O DUŠI

3. Místo narození

Je udivující, s jakou přesvědčivostí a jistotou odvětili velekněží a zákoníci na Herodovu otázku, kde se má narodit Mesiáš: „*V judském Betlémě; neboť tak je psáno u proroka: „A ty Betléme v zemi judské, zdaleka nejsi nejmenší mezi knížaty judskými, neboť z tebe vyjde vévoda, který bude pastýřem mého lidu, Izraele.“ (Mt 2,5-6)* Ze všech měst a vesnic tehdejšího světa bylo vybráno jedno malé městečko, které v té době nemělo ani tisíc obyvatel!

Ježíšovi rodiče však před jeho narozením nežili v judském Betlémě, ale v galilejském Nazaretě, tedy docela jinde, než se měl podle Micheášova proroctví Mesiáš narodit. Do Betléma se dostali zcela zvláštním řízením, a sice kvůli sčítání lidu, nařízeném císařem Augustem (Lk 2,17). Ani císař, ani jeho sčítatelé, a patrně ani Josef s Marií nepostřehli Boží řízení, které je vedlo k naplnění starobylého proroctví.

4. Čas příchodu

Starý zákon nejenže uvádí, kde se má Mesiáš narodit, ale dává nám dokonce i informace, kdy se tak stane.

Prorok Malachiáš napsal: „*I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů.“ (Mal 3,1)* Z verše je zřejmé, že Mesiáš musel přijít v době, kdy ještě stál v Jeruzalémě chrám. Ke stejnému závěru vede i Dn 9,26 a jiná místa. Tato skutečnost má velký význam, uvážíme-li, že chrám byl rozbořen roku 70 po Kr. a od té doby nebyl znovu vystavěn.

Další proroctví o době Mesiášova příchodu je v Jákobově závěti, který řekl: „*Nebude odjata berla od Judy, ani vydavatel zákona od noh jeho, dokudž nepřijde Sílo; a k němu se shromáždí národové.“ (Gn 49,10)* Po staletí nebylo mezi židovskými a křesťanskými vykladači Písma pochyb o tom, že Sílo (Šiló) je jménem Mesiáše. Podle uvedeného proroctví, až poté, co měl přijít Mesiáš, měl kmen Judův pozbyt „berlu“ a „vydavatele zákona“. Co tyto dva pojmy zna-

menají? Židovští učenci je interpretovali jako právo aplikovat a vynucovat Mojžíšův zákon mezi lidem, a to včetně ukládání absolutního trestu smrti.

Roku 6 po Kr. byl Herodův syn Archelaos sesazen z trůnu a Judea přešla pod správu římských prokurátorů, kteří vládli jménem Augustovým. Hned nato bylo sanhedrinu (židovské nejvyšší radě) odňato „právo meče“ neboli pravomoc vydávat rozsudky smrti (srov. J 18,31). Stalo se tak poprvé v židovské historii, protože i v babylonském zajetí měli Židé své soudce či „zákonodárce“ a spravovali se Mojžíšovými zákonem. Rabín Rachmon v babylónském Talmudu uvádí, že odnětí „práva meče“ židovští znalci zákona interpretovali jednoznačně jako naplnění slov z Gn 49,10: „*Když členové sanhedrinu shledali, že jsou zbaveni svého práva nad životem a smrtí, zmocnilo se jich všeobecné zděšení; oblékli si pytlovinu, sypali si na hlavu popel a hlasitě volali: „Běda nám, berla byla Judovi odňata a Mesiáš stále ještě nepřišel.“*“ Nepoznali, že Mesiáš je už mezi nimi.

(Jiným proroctvím, ohledně příchodu Mesiáše, je proroctví 70 týdnů v 9. kapitole knihy Daniel. Pro jeho složitost ho nebudeme zde rozebírat.)

Co ty na to?

Díky biblickým proroctvím můžeme vidět, že stojí-li naše víra na Božím Slově, nestojí na bájích či smyšlenkách, ale je na pevném základě. V Bibli je skryto veliké bohatství. Záleží na nás, jak ho využijeme – nestačí ho jen poznat, je třeba podle něho žít. Dánský filozof a teolog Soren Kierkegaard velmi trefně poznamenal: „Znalci zákona dokázali říci, kde se má Mesiáš narodit – ale zůstali klidně v Jeruzalémě, nešli ho hledat. Stejně tak je možné vědět všechno o křesťanství, aniž by to člověkem pohnulo. Tato moc hýbe nebem a zemí – ale jednotlivcem mnohdy ne.“

S využitím knihy F. J. Meldaua „*Mesiah In Both Testaments*“ a dalších materiálů napsal

– Daniel Spratek, IDEA, č. 10 –

ČTYŘIKRÁT O IZRAELI:

S těmito čtyřmi pojednáními se ZOD ztotožňuje jen částečně nebo vůbec.

1. Různá optika pohledu na Izrael

Ačkoliv hebrejská bible – Stará smlouva – je text společný židům i křesťanům, jejich výklady se vyvíjely odděleně. Křesťanská církev, ke své škodě, židovskou tradici zavrhl a připravila se tak o požehnání z hlubšího porozumění vlastním kořenům. Je na čase opět začít pít z pramene.

Zpravodaj Operace Ester, IV/02, str. 23

... autoři hebrejské bible byli lidé se všemi pozitivními i negativními lidskými vlastnostmi – integrované, mimořádné a citlivé osobnosti, inspirované sice Bohem, avšak nikoli neomylné, zápasící o pochopení Božího slova, ale ne vždy schopné zachytit a předat Boží vůli ve všech detailech. Rečeno slovy významného britského konzervativního rabína Louise Jacobse: „**Bible obsahuje jak lidské, tak božské prvky a v textu najdeme vedle vznešených pravd i chybné pasáže.**“ Tato teorie zjevení proto odráží syntézu věčného lidského hledání Boha a boží odpověď na toto hledání. Moderní teologové zastávají tedy názor, že i když uznávají historicko-vědecky fundované kritiky bible, nemění to nic na jejich významu tóry jako knihy (případně knih) inspirované Bohem, ba naopak umožňuje širší pohled na svět a náročnější – protože člověku bližší – teologii. Teologii, která vede věřícího nutně k tomu, aby uvažoval o Zákonu a jeho interpretaci vždy se zapojením rozumu a ve shodě s vlastním svědomím, což je požadavek, který lze za jistých okolností splnit s mnohem většími obtížemi, než jaké by s sebou neslo sebeuspokojivé a nekritické přijetí tohoto Zákona.

*Svár bratří v domě Izraelském
str.33, THEMIS 2000*

2. Komu patří země Izrael?

Pohled rabína z dávných dob

Proč vlastně začíná bible zprávou o stvoření? Nad tím si před téměř tisíci lety lámal hlavu rabín Šlomo Jicchaki. „Neměla by snad Tóra začínat slovy: „Tento měsíc bude pro vás začátkem měsíců (2. Mojžíšova 12,2)?“ Vždyť to je první příkazání, které bylo dáno Izraeli, přemýšlel rabín. A svaté Písmo nemá být živnou půdou lidské spekulace, nýbrž má řídit a upevňovat vztah mezi Bohem a jeho lidem.

Rabín Šlomo Jicchaki, jehož jméno se dnes zkracuje na souhrn iniciál jako „Raší“, patří k nejlivnějším autoritám židovských dějin. Jeho střízlivý a Bibli věrný výklad Písma ovlivnil skrze Martina Luthera široké okruhy křesťanů. Raší přísně rozlišuje mezi doslovným výkladem (pšat) a výkladem v duchovním přeneseném smyslu (draš). Přičemž zdůrazňuje, že ho především zajímá „pšat“, neboť ten je rozhodující pro pochopení Božího slova a Boží vůle. Jeho komentář je dodnes součástí mnohých výtisků židovských Biblí.

Odpověď na otázku po smyslu zprávy o stvoření nachází Raší v Žalmu 111,6. „Moc svých činů zvěstoval svému lidu...“, zní doslovný překlad. Středověký rabín to pochopil takto: „Zpráva o stvoření byla zvěstována Božímu lidu, aby jim tak daroval dědictví pohanů.“

„Dědictvím pohanů“ nazývá Raší zemi Izrael. Střízlivě jako i bible sama se staví proti všemu sionistickému nadšení. Izraelité nejsou v žádném případě „původní obyvatelé“ země Izrael. Ještě nikdy nepřišli židovští osadníci do pusté, neobydlené země. I Jozue dobyl ve své době zemi násilím.

Jako původní obyvatelé Kenaanu zmiňuje bible Amálekovce, Emorejce, Anákovce, Gešúrejce, Girgašejece, Girzejce, Chetejce, Chivejce, Jebúsejce, Kadmónce, Kenaance, Kenazejce, Kénijce, Perizejce a Refájce, kmeny, které byly Izraelci vyhnány nebo vymýceny.

30 ZÁPAS O DUŠI

Mojžíš je shrnul na symbolickou, svatou, dokonalou sedmičku – „sedm národů“, které jsou větší a silnější než Izrael (5. Mojžíšova 7,1). Ještě za doby židovského krále Jošiáše mluví prorok Sofonjáš (2,5) přinejmenším o „Přímoří“ jako o „Kenaanu“, „zemi pelištejské“.

Proto se praotcové Abraham, Izák a Jákob sami neoznačovali za „právoplatné majitele“, nýbrž za „cizince a hosty“ – a sice právě vůči „domácím obyvatelům“ (1. Mojžíšova 23,4; 28,4).

Od doby praotců se Izrael pokoušel získat zemi mezi Jordánem a Středomořím „legálním“ způsobem. Abraham koupil makpelskou jeskyni v Hebronu (1. Mojžíšova 23,1-20). Jákob později poctivě získal území, na němž bydlel u Šekemu, dnešním Nablusu (1. Mojžíšova 33,19). Jak rád by Izrael dokázal sám sobě a celému světu, že je „právoplatným majitelem“ zaslíbené země.

Ale bible si stojí na svém: „*Jste hosté a přistěhovalci*“ (3. Mojžíšova 25,23). Tak to Bůh oznámil svému lidu skrze Mojžíše na Sinajské poušti před vstupem do zaslíbené země.

V druhé polovině 11. století, v nehlubším středověku, mluvil jeden rabín o době, ve které se izraelský lid opět vrátí do své země. V německém Wormsu a francouzském Troyes učil Raší, že svět pak bude židovskému národu vyčítat: „Jste lupiči, neboť jste násilím pro sebe urvali zemi sedmi národů!“ Podle platného práva, na němž se shodnou národy, budou pak židovské osady v srdci Izraele ilegální a židovští osadníci budou označeni za válečné štváče.

Na tuto situaci chtěl Raší připravit své učedníky. Pozice Mezinárodního červeného kříže a Evropské unie by ho sotva překvapila. Spíš by ho překvapilo, že židovský národ není v tomto ohledu schopen slova. Rabín Šlomo Jicchaki chtěl dát Izraeli v tomto sporu rozhodující argumenty pro tento spor. Právě proto je tak důležitá zpráva o stvoření.

Na výčitku, že jsou židovské osady v srdci Izraele válečným zločinem, by

měl Izrael podle Rašího odpovědět: „Celá země patří Svatému, buď pochválen. On ji stvořil a dal ji, komu uznal za vhodné. Podle svého zalíbení dal zemi pohanským národům. Podle svého zalíbení jim ji zase vzal a dal nám.“

Protože Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův stvořil všechno, „je země, se vším, co je na ní“ jeho vlastnictvím (Žalm 24,1), celá země. Ale obzvlášť to platí o malém pruhu země mezi Středomořím a Jordánem, o nějž – podle svatých Písem právě na rozdíl od Egypta! – zvláštním způsobem „pečuje“ a „oči Hospodina, tvého Boha jsou na ni neustále upřeny, od začátku roku až do konce“ (5. Mojžíšova 11,12).

Bůh nařká nad tím, „co mi bylo nejmilejší“, když je to zničeno (Jeremjáš 12,7), a horlí pro „svou zemi“, když jde o to ji znovu vybudovat (Jóel 2,18). Erec Jisra'el, země Izrael – jak ji navzdory politické situaci nazývá i Nový zákon (Matouš 2,20.21) – patří jen svatému Bohu samotnému. On ji dává, komu chce. S tím se musí smířit i navenek všemocný dobyvatel a světovládce Nabukadnezar.

V některých obdobích přenechal Bůh „svou zemi“ pohanským rukám, protože „Emorejcova nepravost ještě nebyla dovršena“ (1. Mojžíšova 15,16), jelikož židovský lid na sebe přivolal Boží hněv a nebo (abych také uvedl příklad z Nového zákona) dokud „se nenaplní čas pohanů“ (Lukáš 21,24).

Bůh dává zemi, komu chce podle svého zalíbení a z milosti, jak to odpovídá jeho podstatě a vůli. Nikdo si nemůže zemi ani vydobýt ani zasloužit „Dal jsem vám zemi, na kterou jste nevynaložili žádnou námahu“, prohlašuje jediný legitimní majitel země, „města, která jste nestavěli, ale sídlíte v nich, vinice a olivovníky, které jste nesázeli, a přece z nich jíte“. (Jozue 24,13).

Izraelskému žalmistovi nezbude nic jiného, než vyznat:

◆ *Nezmocnili se země svým mečem, vítězství jim nedobyla jejich paže,*

nýbrž tvá pravice, tvoje paže, a světlo tvé tváře, neboť jsi v nich našel zalíbení. (Žalm 44,4)

Jako červená nit se táhne Starým zákonem boží zaslíbení dané Abrahamovi: „*Tobě a tvému potomstvu dávám do věčného držení zemi, v níž jsi hostem, celou zemi kenaanskou ...*“ (1. Mojžíšova 17, 8).

Později je ještě upřesněno, o jaké „potomstvo“ Abrahamovo, s nímž byla uzavřena smlouva o požehnání a zaslíbení země, se jedná. Na Abrahamovu prosbu: „*Kéž by Izmael žil v tvé blízkosti!*“ (1. Mojžíšova 17, 1.8), odpovídá Bůh: „*Ne, tvá žena Sára ti porodí syna a nazveš ho Izák. Svou smlouvu s ním ustavím pro jeho potomstvo jako smlouvu věčnou*“ (1. Mojžíšova 17, 19).

Protože Bůh tak přikázal, poslal patriarcha Abraham ještě za svého života všechny ostatní syny pryč. „*Všechno, co měl, odkázal Izákovi*“ (1. Mojžíšova 25, 5-6).

„*Tato země patří mně!*“, oznamuje živý Bůh svému vyvolenému lidu mimo jakoukoliv pochybnost (3. Mojžíšova 25, 23). Izraelci neměli ani právo zemi prodat. Jako „dědictví“, ne jako vlastnictví, se kterým je možno svobodně nakládat, svěřil Hospodin Izraeli – ne Izmaelovi! – „svou zemi“.

Spravování dědictví je spojeno s povinnostmi. Samařský vinař Nábot si toho byl vědom (1. Královská 21, 1-3). Dědictví nemůže být jednoduše prodáno nebo zneužito jako předmět vyjednávání – ani v případě, kdy jde o zachování vlastního života!

Zároveň se zaslíbením dostává Abraham za úkol zemi poznat (1. Mojžíšova 13, 17) a „vlastnit“. Má ji přijmout jako dědictví a spravovat ji. Rozhodující nejsou práva, nýbrž poslání. Proto je jen spravedlivé, že Levité neobdrží „v zemi dědičný podíl“. Jejich „dědictvím“ je Pán (4. Mojžíšova 18, 20-21), jejich posláním služba ve svatostánku. Proto jsou kněží a jejich příbuzní osvobození od správy dědictví.

Když Bůh světuje lidem svou zemi, očekává od nich, že ji obsadí, učiní přístupnou, zbudují, budou opatrovat a také bránit. Představa „země mlékem a medem oplývající“ nepopisuje z biblického hlediska zemi „kde létají pečení holubi do huby“, nýbrž označuje potenciál, jehož využití je spojeno s těžkou prací pod požehnáním Božím.

Předpokladem vlastnictví země je živý vztah k Bohu. Se zaslíbením „vám ji dám do vlastnictví, zemi oplývající mlékem a medem“ je neoddělitelně spojen výrok:

◆ *Já jsem Hospodin váš Bůh, já jsem vás oddělil od každého jiného lidu...* (3. Mojžíšova 20, 24).

Tak nesměl bezprostředně po vyvedení z Egypta „nikdo z tohoto zlého pokolení tuto dobrou zemi spatřit“, kromě Jozua a Káleba (5. Mojžíšova 1, 35), kteří byli ochotni uvěřit Božímu slovu. Jen „spravedliví budou obývat zemi a zůstanou v ní bezúhonní, ale svévolníci budou ze země vyřazeni, věrolomní budou z ní vyrváni“ (Příslaví 2, 21– 22). Takže ne prostě každý potomek Abrahamův, Izákův a Jákobův, nýbrž „... ten, kdo se utíká ke mně, dostane do dědictví zemi, do vlastnictví moji svatou horu“ (Izajáš 57, 13b).

Pod touto podmínkou mají budoucnost i „domorodci“ v zemi:

◆ *A jestliže by se pilně učili cestám mého lidu a přísahali při mém jménu: „Jakože živ je Hospodin! ... pak budou bydlet mezi mým lidem“* (Jeremjáš 12, 16).

Na druhé straně platí pro židovský lid:

◆ *Jestliže však přesto na Hospodina, svého Boha, zapomeněš a budeš chodit za jinými Bohy, sloužit jim a klanět se jim, dosvědčuji vám dnes, že docela vyhynete. Jako pronárod, které Hospodin před vámi vyhubil, tak vyhynete za to, že jste neposlouchali Hospodina svého Boha* (5. Mojžíšova 8, 19-20).

A Izrael zakusil v průběhu tisíciletí způsobem nevypravitelného utrpení, „jak je

32 ZÁPAS O DUŠI

to zlé a trpké, že opouštíš Hospodina svého Boha, a ze mne strach nemáš“ (Jeremjáš 2, 19). Židovskému lidu se nikdy nevyplatilo převzít způsob myšlení, hodnoty a životní styl pohanských národů.

Jestliže dnes celý svět Izraeli vyčítá: „*Jste lupiči a urvali jste tuto zemi pro sebe!*“, nezbude Židům, kteří chtějí zůstat věrní svému Bohu, jeho slovu a v něm obsaženému poslání, jiná odpověď než ta, kterou dal Nábot pohansky smýšlejícímu králi Achabovi: „*Chraň mě Hospodin, abych ti dal dědictví po svých otcích!*“ (1. Královská 21,3)

Autor žije v Izraeli a pracuje jako korespondent křesťanského mediálního svazu KEP. Jeho specializací je problematika blízkovýchodního regionu.

Johannes Gerloff:
Komu patří země Izrael?, str. 87-94
Vydal Návrat domů
www.navrat.cz

3. Šoa

A co by to bylo za Boha, který by byl připustil Osvětim? Nu? Neposkvrnil byste jeho jméno, kdybyste uznal, že ji připustil? A nebylo by bývalo zbožnější (ano, zbožnější, říkám: zbožnější) říci, že by ji byl žádný Bůh nepřipustil? A nebylo by poctivější (ano, říkám: poctivější) uznat, že Bůh neexistuje, protože tak nemilosrdný by nemohl být žádný Bůh, tím méně Bůh lásky?
Günther Anders, *Ketzereien (Kacířství)*

O šoa (hebrejské slovo pro katastrofu) už bylo napsáno mnoho tisíc knih. A i když se v našich zeměpisných šířkách už po celá desetiletí ozývá volání po tlusté čáře za minulostí, ukazují právě události z poslední doby, že dokonce i ti politikové, kteří si tuto tlustou čáru toužebně přejí, ospravedlňují holocaustem mnoho svých činů.

Řada autorů se už věnovala také židovskému přístupu k této katastrofě, který je i nadále předmětem diskusí. Zde si můžeme všimnout jen jednoho malého dílčího aspektu.

V knize „Der Gottesbesgriff nach Auschwitz“ (Pojem Boha po Osvětimi) dospěl její autor Hans Jonas k názoru, že Bůh je buď všemocný, nebo dobrotivý. Podobné pochyby a otázky stoupenice ultraortodoxie netrápí. Jsou přesvědčeni, že pouze oni dokážou správně rozpoznat smysl šoy. Urputnost, s níž činí za tuto katastrofu odpovědnou asimilaci židů, reformní hnutí nebo dokonce sionismus, pochopíme pouze, budeme-li vědět, že někteří jejich přední rabíni kázali – často již v době nacistické hrůzovlády, aby židé důvěřovali v Boha a nedávali se na útěk. Sami však opustili své stádo a uprchli do bezpečí.

Rabín z Belsu uprchl se svým bratrem z Polska do Maďarska a Maďarsko pak opustili měsíc před německou okupací, v únoru 1944. Ve svém projevu ujišťoval rabínův bratr své souvěrce v Budapešti, že se jim nemůže vůbec nic stát, budou-li dbát zákona. Rabín ze Szatmaru, horlivý protivník „bezbožných“ sionistů a odpůrce vystěhovalectví, opustil s nejužší rodinou koncem června 1944 Budapešť a odjel s transportem zorganizovaným sionistou Rudolfem Kastnerem do Švýcarska. Po válce se usadil v New Yorku a pokračoval odtud v agitaci proti sionistům a státu Izrael. Na druhé straně existovali také rabíni, kteří vyzývali židy k útěku před nacisty, případně k odboji. Chasidský rabín Šlomo Teichthall vydal ještě před nacistickou okupací Maďarska knihu, v níž se pokoušel přesvědčit haredim, že jediné východisko pro židy představuje vystěhování do Palestiny. Další chasidské rabíni však jeho knihu napadli a zcela anulovali její možný účinek.

Jak si vysvětlují ultraortodoxní židé šoa? Všichni společně ji prostě a jednoduše prohlašují za trest z nebes,

ZÁPAS O DUŠI 33

o němž rozhodl přímo Bůh. Podle jejich pojetí nemůže být taková spousta násilí rozpoutána a provedena samotnými lidmi. Jakýkoli pokus nevidět za těmito činy přímý Boží zásah označují za kacířství. To pochopitelně nesnižuje odpovědnost zlých lidí ze všech národů, případně míru jejich zločinnosti. Z ultraortodoxního hlediska se v tomto zločinu projevuje nejenom „nenávisť národů k Izraeli“, ale – především – zlovné popírání Boha a revolta proti jeho učení. V holocaustu spatřují jen potvrzení své představy Izraele jako vyvolené země a hlubokého protikladu mezi Izraelem a ostatními národy. V jejich očích neexistuje rozpor mezi pojetím holocaustu jako důsledku přímého Božího zásahu a zároveň nejhoršího zločinu spáchaného na židovském národu. Skutečnost, že šlo o Boží rozhodnutí, nezbavuje nacisty a jejich pomahače odpovědnosti za strašlivé zločiny. V obecně rozšířeném ultraortodoxním pojetí je šoa trestem za sekularizaci a asimilaci židů v důsledku osvícenství a emancipace. Na holocaust pohlíží ultraortodoxie na jedné straně jako na důkaz, že všechny judaistické směry založené na emancipaci a humanismu byly jen podvod a klam, který rozpoutal pohanskou zlobu; na druhé straně jim holocaust dokazuje, že Bůh shlíží na svůj lid a zasahuje do jeho osudu.

Vzorový příklad takového vysvětlení najdeme v hebrejské brožurce „Vira a věda“ (1976/77), v níž odpovídá na otázky o holocaustu „Jeho svatost, náš pán, učitel a rabín z Lubavice“. Zde je zhuštěná podoba tohoto dialogu:

„Jak mohlo dojít k tak strašlivému zahubení šesti milionů židů?“ vždyť trestá-li Bůh, pak v náležitě míře?

Uznáváme-li Boha jako „soudce celého světa“, to znamená, že posuzuje a řídí činy milionů lidí, pak tím také uznáváme, že jednotliví lidé nedokážou vždy pochopit logiku jeho ortelů.

Vyjdeme-li ovšem z toho, že Bůh je spravedlivý – i když ho nechápeme –, jak si můžeme vysvětlit šou?

Při vší bolesti nad touto tragedií je zřejmé, že z nebe na zem nepřichází nic špatného a že i ve špatnosti a utrpení jsou skryty duchovní statky a vznešenost. Musíme chápat, že tělo a duše jsou dvě různé věci. Co zraňuje tělo, nemusí se dotýkat duše. Naopak existuje možnost, že je fyzické zranění pro duši dobré, ba přímo spásné. Každý chirurg bude například amputovat otrávený úd, hrozí-li nebezpečí, že otrava zasáhne celý organismus. Bůh ví, co zamýšlí, a chce výhody pro Izrael, a proto je jasné, že vše, co učinil, učinil správně.

Proč ovšem – je-li tomu tak – byly zavražděny i nejlepší osobnosti haredského židovstva?

Zpočátku se pokouší vychovatel polepšit svého chovance jen lehkým trestem. Pokud ovšem tento trest nepomůže, pak je nucen trestat tvrději. Aby byl trest efektivnější, udeří chovance do tváře, protože tam je podstata člověka, i když spáchal svůj přestupek rukama. Tak se stalo také lidu izraelskému, že byl z kvantitativního hlediska potrestán těžce (6 000 000 obětí) a že byl trest sedmkrát tak těžký, postihl-li obec, jež byla nejlepší ze své generace ...“.

Uveďme si ještě dva příklady, jak ultraortodoxie využívá holocaustu pro své ideologické či politické cíle:

V ultraortodoxním časopisu „Digle nu“ vyšel roku 1990 článek, v němž je citován výrok vůdce „Agudat Israel“ rabína A. I. Karlitze (Ha Chason Iš): „Sionismus způsobil veškeré neštěstí, které musel židovský národ snášet – mezi jiným pravděpodobně i holocaust.“

Koncem roku 1996 prohlásil místopředseda ortodoxního „Agudat Israel“ Pinchas Horowitz na tiskové konferenci své organizace v Jeruzalémě: „Budeme-li dodržovat šabat, bude náš stát dál existovat, nebudeme-li ho dodržovat, pak se zde zrodí nový Hitler.“ A dále: „Devadesát pět procent židů v Německu patřilo k reformnímu hnutí a byli asimilovaní a právě tam se dostal k moci Hitler, který šest milionů židů

34 ZÁPAS O DUŠI

zabil. Je jasné, že za holocaust je odpovědné reformní hnutí. To je fakt. Tam nežili žádní nábožensky založení židé. Z toho pro nás plyne poučení, že zničíme-li židovství, šabat a víru v Boha, zrodí se nový Hitler.“ (Haaretz, 2. 12. 1996).

Mnoho ultraortodoxních věřících tedy obrací hrot kopí a z odpovědnosti za holocaust viní „sionismus“. Humanisté vyvozují sice z holocaustu zcela jiné důsledky, ale ultraortodoxní kruhy ho považují za potvrzení své ideologie. Místo aby se zabývaly skutečnými problémy judaismu, omezují se na rituální kult a důsledně odmítají všechno „cizí“ a „nové“. Ale i zde existuje jasný rozdí¹ mezi konzervativními ultraortodoxními věřícími, kteří se nepletou do všední politiky a pouze pasivně čekají na vykoupení z nebe, a ultraortodoxními hnutími, která útočí nejen na izraelské sousedy, ale i na „asimilované“ kacíře uvnitř židovstva.

Není pochyb, že sílící náboženský fanatismus vede k tomu, že se z bohatých západních zemí stěhuje do Izraele stále více ultraortodoxních židů. Avšak čím více se v Izraeli šíří fanatismus, tím menší atraktivnost má tato země pro sekulární židy, kteří tvoří většinu. A jestliže tito fanatici prohlašují, že by chtěli působit svým příkladem proti asimilaci, pak dosahují pravého opaku, protože takové náboženství nedokáže průměrný žid v zahraničí akceptovat a mnohdy, kdo není schopen vnímat jiné židovství, zpřetrhá pak všechna pouta, která ho vážou k judaismu, to znamená, že vylije s vaničkou i dítě. Mnozí politici se pokoušejí ve svých projevech dodat holocaustu zpětně jakýsi smysl. Tuto katastrofu kompenzují vznikem židovského státu. Instrumentalizace holocaustu a nabubřelé fráze o „spáse židovského národa“ mají pouze odvádět pozornost od skutečnosti, že se židovský stát musí v praxi vypořádávat s podobnými problémy jako všechny ostatní malé státy, s problémy, které nelze řešit ve smyslu dobrovolného

ghetta, vedoucího permanentní válku se svými sousedy. Obecně rozšířené pojetí, že každý národ může a musí prokazovat svou životaschopnost jedině používáním násilí, je vysvětlitelné pouze faktem, že židovský národ byl na dlouhá staletí zbaven jakékoli moci a svou samostatnou existenci v několika uplynulých desetiletích mohl uhájit jen se zbraní v ruce.

V posledních letech vedou ultraortodoxní věřící diskusi o tom, co má mít prioritu, zda lidský život, anebo posvátné území. A dokonce i v této diskusi se snaží extremisté namluvit národu zatíženému traumatem holocaustu, že se každý kompromis, každé vrácení byt' jediného čtverečního centimetru území dobytého roku 1967 rovná nové šoe.

Je zvykem, že před posledním veršem kadiše, židovské smuteční modlitby – „Kdo vytváříš mír ve svých výšinách, vytvoř mír rovněž mezi námi a nad celým lidem izraelským. Amen!“ – , ustoupí modlící se dva kroky vzad na důkaz své ochoty ke kompromisu a touhy po míru. I to patří k nejlepším židovským tradicím.

Výhled

Kdo kriticky a podrobně sleduje neshody a konflikty uvnitř judaismu a zejména „svár bratří v domě izraelském“, ocitne se snadno v nebezpečí stát se falešným prorokem, neboť příliš mnoho věcí je nevyočitatelných a každou prognózu ovlivňují také subjektivní sympatie pozorovatele.

Nejprve tedy optimistický scénář: Izrael si napíše ústavu nebo alespoň rozšíří základní zákony tak, aby byla dalekosáhle zajištěna lidská práva všech občanů. Tato skutečnost spolu s úplným mírem se sousedy pak povede zemi nejen k hospodářskému rozmachu, ale podstatně také zvýší přitažlivost izraelského státu pro přistěhovalce a silněji k němu připoutá židy ze západních demokratických zemí.

Židé na celém světě jsou v převážné většině sekulární. Mimo izraelské

hranice se sdružuje značná část těchto sekulárních židů v židovských obcích, neboť svou náboženskou příslušností podtrhují svou židovskou identitu. Teprve budoucnost ukáže, zda se zde stane reformní a konzervativní hnutí tak významnou silou, jakou už je ve Spojených státech. V tomto bodě se názory výrazně rozcházejí. Izraelští demografové a spisovatelé mají spíše sklon malovat na zeď smutnou vizi postupného zániku židovství, protože se uzavírá příliš mnoho „smíšených manželství“, a v západním světě se už zpravidla „nenosí“ politický antisemitismus. Všechny judaistické náboženské proudy naproti tomu věří, že dokážou tento trend zastavit, a snaží se tedy přivést židy zpátky „k odpovědi“, to znamená zpět k víře a praktikovanému náboženství.

V Izraeli se mají věci jinak. Občané zde žijí v převážně židovské společnosti a židovská identita pro ně není otázkou náboženské praxe. I zde se pokoušejí náboženská hnutí přivést židy zpátky „k odpovědi“, na druhé straně přivádí sekulární prostředí mnohé ortodoxní věřící „k otázce“, k vymanění se z dobrovolně přijatého nebo zděděného ghetta, v němž žije mnoho přísně ortodoxních židů. Mimořádná agresivita části ortodoxní společnosti, kterou jsme líčili ve své knize, vyplývá mnohdy z jejich oprávněných obav z otevřené, demokratické společnosti.

Kyvadlo se může pochopitelně vychýlit i opačným směrem. Další zvýhodňování ortodoxní společnosti povede k růstu její politické moci, takže získá rozhodující vliv na státní priority. Tento vývoj silně poškodí izraelský stát a sníží jeho atraktivnost pro většinu židů na světě.

Nesmíme také zapomínat, že Izrael leží na Blízkém východě, v jehož komunitách rovněž probíhá boj mezi osvícením a fanatismem. Vývoj v arabských zemích ovlivňuje rovněž Izrael a lze očekávat, že budoucí mír přispěje svým dílem k ústupu od fanatismu na obou stranách. Bylo by však bláhové zavírat

oči před hrozícím nebezpečím. Musíme „doutat v nejlepší a být připraveni na nejhorší“.

V Izraeli se celá léta diskutuje o tom, zda už samotná definice Izraele jako židovského a demokratického státu neobsahuje rozpor. Pokud by se podařilo uvést v soulad ideu národa s ideou lidských práv, pochopila by většina obyvatelstva, že Izrael musí zlepšit svou politickou kulturu, aby zde mohly žít vedle sebe a spolu všechny větší i menší proudy judaismu. Takový vývoj je možný a žádoucí, protože mezi obecně lidskými a židovskými hodnotami neexistuje sebemenší rozpor.

Pokud se vyкроčí cestou trvalého míru a židovský a demokratický Izrael začne rozkvétat, pak by mohl bratrský svár utichnout nebo se alespoň zmírnit. S touto nadějí jsme psali svou knihu.

Dr. Theodor Much a Karl Pfeifer z knihy „Svár bratří v domě izraelském“, str.122-128

Studii sepsali dva liberální židovští autoři žijící ve Vídni; motivovaly je obavy, že náboženský fundamentalismus a politický extrémismus rozloží demokracii a právní systém izraelského státu, poškodí obraz židovstva ve světě a především znemožní urovnání vztahů s Palestinci.

4. Pohled politický

Postoj USA a západní Evropy na stát Izrael

Konvenční mediální obraz nám prezentuje, jak západní země – a především USA – pevně stojí za Izraelem. Tento obraz je však značně nepřesný – máme-li to říci co nejmírněji.

Již samotný vznik státu Izrael se však tomuto obrazu vymyká: Británie byla v roce 1948 protiizraelská, i když na druhé straně se americký prezident Truman o nezávislost Izraele zasadil. Vojenská pomoc Izraeli ve válce za nezávislost a holé přežití v letech

36 ZÁPAS O DUŠI

1948-49 však nepřicházela ani tak ze Západu jako spíš z východního bloku – a to především přes Československo. V 50. letech byla republikánská Eisenhowerova administrativa k Izraeli o poznání chladnější než předchozí demokratická administrativa Trumanova – a to především z důvodu snahy udržovat dobré vztahy s arabskými monarchiemi bohatými na ropu, především se Saúdskou Arábií. V roce 1956 – poté, co Násirův Egypt blokoval izraelský přístav Eilat, Izrael následně obsadil celý Sinajský poloostrov a Británie s Francií obsadily Suezský kanál – Eisenhowerova Amerika společně se Sovětským svazem (sic!) diplomaticky vystoupila proti Británii, Francii a Izraeli. Izrael přinutila vyklidit Sinaj – ovšem výměnou za slib, že pokud Egypt bude opět blokovat Eilat, Amerika Izraeli pomůže.

V letech 1956-67 byla nejlepším izraelským spojencem Francie – což dnes zní téměř neuvěřitelně vzhledem k tomu, že po Šestidenní válce v roce 1967 Francie zastavila Izraeli jakoukoli pomoc, dnes patří k jeho hlavním kritikům a k hlavním diplomatickým podporovatelům Arafata na Západě.

V 60. letech Izrael poprvé získal výrazně přátelské vlády v Americe – konkrétně demokratické vlády Kennedyho a Johnsona, jenž Izraeli ve válce 1967 výrazně pomohl. Od nové republikánské vlády Richarda Nixona, jež nastoupila v roce 1969, se čekalo, že bude méně proizraelská a více proarabská. Jenomže tato očekávání se nesplnila. Jednak proto, že Sovětský svaz byl již v té době pevně na straně arabských diktátorů, kteří si toužebně přáli Izrael zničit a Izraelce zmasakrovat – a tedy Izrael byl logickým, vojensky efektivním a statečným spojencem USA ve studené válce. A jednak proto, že západní levice již začala Izrael nenávidět; krom toho vždy nenáviděla i Nixona, a tak nepřekvapuje, že Izrael a Nixon v sobě vzájemně našli zalíbení.

V Jom Kippurské válce v roce 1973, kdy Izraeli poprvé od období jeho vzni-

ku vážně hrozila těžká vojenská porážka a zánik, Nixon a jeho ministr zahraničí Kissinger Izrael de facto zachránili. Neumožnili mu ale zničit pak obklíčenou egyptskou 3. armádu na Sinaji, neboť usilovali o udržení statu quo v regionu, a rovněž i o postupné odpotování Egypta od Sovětů – což se jim povedlo.

Základy pozdějšího míru mezi Egyptem a Izraelem (Sadatem a Beginem) byly tedy položeny již za Nixona. Tyto základy byly dobudovány za demokratické Carterovy vlády v druhé polovině 70. let. Jak byl ale Nixon více proizraelský, než se očekávalo při jeho nástupu do funkce, tak byl Carter méně proizraelský, než se všeobecně čekalo, když se stával prezidentem. To proto, že Carter nutil Izrael – celkem bezúspěšně – k poskytnutí autonomie palestinským Arabům, což v té době bylo pro Izrael naprosto nemyslitelné vzhledem k nesmiřitelnému nepřátelství Arabů.

Skutečně a velice proizraelskou byla následná republikánská Reaganova administrativa – bylo to období vrcholící studené války a americko-izraelské spojení bylo silné jako málokdy předtím – a již nikdy potom.

Po skončení studené války se stal americkým prezidentem republikán George Bush (starší) a jeho ministrem zahraničí James Baker. Izraelským premiérem v té době byl likudník tvrdé linie Jicchak Šamir, jehož vztahy s Bakerem byly napjaté až nepřátelské. Baker s Bushem totiž Šamira nutili k jednáním s Arafátem o palestinsko-arabské autonomii, což Šamir vytrvale odmítal. Jeho vláda však byla v první polovině 90. let nahrazena vládou Strany práce, v níž byl premiérem Jicchak Rabin a ministrem zahraničí Šimon Peres. Tato vláda byla ochotna jednat s Arafátem o „výměně území za mír“ (Izrael umožní palestinskou autonomii, Arabové zastaví své útoky proti Izraelcům) – a výsledkem byla známá dohoda z Oslo, která byla podepsána v létě 1993 na trávníku Bílého domu,

jehož správcem v té době byl již demokrat Bill Clinton. Zdálo se, že americko-izraelské vztahy jsou opět na dobré cestě.

Jenomže dohody z Oslo se nesplnily. Konkrétně, palestínští Arabové nesplnili svůj díl závazků – autonomii sice dostali, ale palestínští extremisté i nadále podnikají smrtící útoky proti izraelským občanům. Dohoda z Oslo se ukázala být postavena na iluzi – konkrétně na iluzi, že stávající generace palestínských Arabů a jejich vůdců je již smířena s existencí státu Izrael a je ochotna s ním žít v míru – a jako taková se stala v Izraeli nepopulární: v roce 1995 byl premiér Rabin zabit židovským extremistou, parlamentní volby vyhrál Likud a premiérem se stal jeho vůdce Binjámín Netanjahu.

Ten věděl, že mírový proces z Oslo selhal, byl však pod nesmírným americkým tlakem vydávat Arafátovi další území. Americko-izraelské vztahy se opět výrazně zhoršily: nejenže Clintonova vláda v izraelských volbách v roce 1995 bezprecedentně podporovala Peresovu Stranu práce proti Netanjahuovu Likudu, nýbrž po zvolení Netanjahua na něj vyvíjela tlak srovnatelný s tlakem, jež předtím (mnohem méně úspěšně) vyvíjel Baker na Sámira.

Stojí za zmínku, že vývoj po Oslu otřásl i politickou orientací izraelské intelektuální levice. Řada intelektuálů, kteří viděli v dohodách z Osla signál pro skutečný konec arabsko-izraelského konfliktu, se začala přiklánět napravo, konkrétně k osobě Bibi Netanjahua.

Netanjahuova vládní většina se nakonec rozpadla a premiérem se stal nový vůdce Strany práce Ehud Barak. Izraelská společnost se dostala do stávajícího konfliktu s Araby: území jim vydali, žádný mír či bezpečí od nich nedostali, a konflikt trvá.

Tento dějinný přehled má naznačit, že ačkoli jsou Spojené státy dlouhodobě hlavním a nejspolehlivějším spojencem Izraele, nelze vůbec říci, že Izrael se vždy těšil jejich nekritické podpoře.

Naopak, vztahy některých amerických vlád k některým vládám izraelským lze označit za velice napjaté, místy až nepřátelské. Přitom diplomatická podpora, kterou Izrael dostává od USA, je mnohonásobně vyšší než podpora, kterou Izrael dostává od západoevropských vlád. Ta se vesměs rovná nule – na rozdíl od jejich výrazné podpory Arafátovi. Mediální obraz, který líčí, jak Amerika konkrétně a Západ obecně silně stojí za Izraelem, je tudíž falešný.

Děti v obrazu konfliktu a v jeho realitě

Asymetričnost zpravodajství je v malé míře určována skutečností, že do konfliktu jsou zatahovány nezletilé osoby. Argumentuje se často počty adolescentů a dětí zabitých na palestínské straně. Už jsme se zmínili o tom, že ve veřejnosti se stále častěji vynořuje otázka, proč se nezletilci a děti ocitají v liniích střetu. Agentura Palestinian Media Watch ve zprávě z 30. listopadu 2000 uvádí, že děti jsou pro střet s Izraelci formovány jak veřejnými institucemi, tak rodinami. Zpráva dále říká, že s tím, jak počet zabitých dětí stoupá, roste i nadšení pro mučednickou smrt. Cituje například palestínský list Al Hajat Al Jadida, který referuje o zabitém chlapci, jehož spolužáci přísahali, že budou v jeho úkolu pokračovat, i o výročíh matek, jež vidí v mučednické smrti svých dětí svůj vlastní cíl.

Přes 200 amerických pediatriů vytvořilo neformální koalici, jejímž cílem je bránit tomu, aby se ze smrti dětí získával politický kapitál. Podepsali prohlášení, které vyzývá rodiče i veřejné instituce k ochraně dětí před účastí na veřejných akcích, jež nemají pokojný charakter. „Děti se naopak musejí učit nenásilnému řešení konfliktů,“ říká se v prohlášení.

Bohužel získávání politického kapitálu za cenu dětských životů je na palestínské straně stálým prostředkem a světová média tomu napomáhají. Příkladem z poslední doby je rekonstrukce incidentu na křižovatce Necarim: sni-

38 ZÁPAS O DUŠI

mek dvanáctiletého chlapce krčícího se za otcem obletěl celý svět. Rekonstrukce však ukázala, že výstřely nemohly přijít z izraelské strany: také poslední snímek živého chlapce ukazuje jeho vyděšený pohled přímo do palestinské kamery: střelec tedy stál za kameramannem, o čemž svědčí i tvar stop po kulcích.

Izraelci naopak nejen chrání životy svých dětí, ale snaží se jim v současné dramatické situaci uchovat i duševní zdraví. Když po televizních záběrech lynče v Ramalláhu začali učitelé upozorňovat, že si děti odreagovávají děsivý zážitek „hrou na lynč“, zahájilo dětské centrum Herzogovy nemocnice v Jeruzalémě zvláštní program, který pomáhá dětem vyrovnat se s tímto traumatem bez agrese. Program už byl zahájen na čtrnácti školách a je o něj velký zájem.

Jerusalem Post z 5. listopadu 2000 přinesl emotivní příspěvek stálé dopisovatelky, který poukazuje právě na tuto asymetrii. Paní Naomi Ragenová v něm píše: „Za těch sedm let od jednání v Oslu se izraelské děti učily kreslit holubičky a zpívat písně o míru; palestinské děti jezdily na letní tábory, kde se učily střílet a zpívat vlastenecké písně. Zatímco učebnice našich dětí byly upraveny tak, aby co nejvíce zdůrazňovaly demokracii a respekt k jiným kulturám, palestinské učebnice z téže doby nezobrazují Izrael na mapě a systematicky démonizují Židy ... Lze se pak divit, že si tyto děti chtějí smočít ruce v židovské krvi? Jeden poblázněný palestinský adolescent řekl na kameru (jinak bych tomu nevěřila): 'Chci jíst židovské maso'.“

Paní Ragenová navrhuje, aby se izraelští rodiče obrátili s apelem na palestinské rodiče a vyzvali je k uplatnění rodičovské zodpovědnosti. Přála by si také, aby UNICEF vybudoval výchovná zařízení pro ty děti, jejichž rodiče takovou zodpovědnost nemají.

Teprve až v prosinci 2000 začaly proskakovat zprávy, že také mezi Pa-

lestinci se objevují iniciativy rodičů, kteří nechtějí své děti vystavovat nebezpečí ve srážkách s izraelskými hlídkami. Pobočka Palestinské unie žen v městečku Tulkarm v pásmu Gazy se obrátila na Arafáta s dopisem, kde se říká: „Naše děti jsou posílány do ulic, aby tam čelily těžce ozbrojeným izraelským vojákům. Žádáme vás, abyste vydal vaší policii instrukce, že nemá posílat nevinné děti na smrt.“

„Tulkarmský dopis“ tedy z palestinské strany potvrzuje opakovaná obvinění izraelských činitelů, kteří tvrdí, že Hamás odváží děti z domovů a ze škol autobusy přímo ke stanovištím izraelských hlídek. Dopis ovšem vyvolal negativní reakci již citovaného listu Al Hajat Al Jadida, jehož úvodník označil rodiče bránící své děti před účastí v ozbrojených střetech za „pátou kolonu v palestinské společnosti“.

Domníváme se, že Bohu, že zneužívání palestinských dětí v nynějším konfliktu bude trvat tak dlouho, dokud bude představovat „tučnou sousta“ pro světová média.

Tak jako média zneužívají ztráty dětských životů, těží i ze skutečnosti, že i po zuby ozbrojený Palestinec zůstává civilistou: oproti tomu z izraelské strany udržují pořádek vojáci. Ztráty na životech civilistů vnímá veřejnost jinak než ztráty na životech vojáků; to je stará potíž zpravodajství z partyzánských válek. Na druhé straně není fér, nezapočítávají-li novináři do civilních ztrát protižidovské útoky mimo území Izraele.

Přitom podle listu Boston Globe konstatuje Wiesenthalovo centrum, že intenzita protižidovských útoků od září 2000 je největší od konce 2. světové války. Centrum začátkem prosince 2000 referovalo o padesáti útocích na synagogy jen ve Francii; Molotovovy koktejly dopadají na synagogy v Německu i ve Velké Británii. Začíná se hovořit i o protižidovských letácích muslimských skupin v Británii, i když podle našich zkušeností se takové letáky

rozdávají např. před budovami londýnské university už řadu let, aniž by úřady zasáhly. V Austrálii bylo do konce listopadu 2000 zaznamenáno 90 žhářských útoků např. na obydlí rabínů a na modlitebny.

Elie Wiesel se v této souvislosti vyjádřil, že už nejde o protiizraelské, ale o prožidovské útoky. Nepovažujeme to za překvapující zejména proto, že řada autorů už dávno upozorňuje, že nenávisť ke státu Izrael je levicovou variantou antisemitismu. Šéf Wiesenthalova centra Marvin Hier řekl, že není poctivé, hovoří-li se o izraelských útocích na civilisty, „zatímco židovské školy, centra a synagogy jsou terčem palestinských útoků všude na světě“.

Institut pro studium antisemitismu telavivské university konstatuje, že epicentrem protižidovských útoků je Francie; z 200 vážnějších útoků zaznamenaných v poslední době se jich 80 odehrálo ve Francii. Francouzští diplomati na to namítají, že tyto útoky jsou jen odrazem blízkovýchodního konfliktu; ve Francii žijí 4 miliony muslimů a 600 000 židů, což je třetí největší židovská populace na světě.

*Bulletin OI ř. 113 leden 2001
Izraelsko-arabský konflikt ve světových
médiích str. 9-12*

IZRAEL – NEVĚŘÍCÍ LID

Pohled Nové smlouvy

Jedna z častých příčin nedorozumění a sporů současné evangelikální teologie se týká míst o postavení Izraele v Písmu. Teologové smlouvy poukazují na sounáležitost Izraele s církví Nového zákona a hlavní změnou, kterou v Písmu vidíme, je ta, že období Nové smlouvy zahrnuje mezi Boží lid i pohany. Na druhé straně dispensacionalisté učí, že Bůh má dvojí, Jemu věrný lid, Izrael a Církev. Věříme, že oba teologické systémy chybují ve způsobu, jak vidí izraelský národ. Teologie nové smlouvy učí, že Izrael je obrazem nevěřícího Božího lidu (kromě ostatku

Izraele, který skutečně věřil) a ostatních jednotlivců tohoto národa, kteří se dostali pod Boží soud. Na následujících stránkách chceme ukázat jednotné učení Písma o tom, že Izrael jako celek nikdy nebyl věřícím lidem.

Dějiny Izraele

Izraelský národ byl ustanoven skrze syny Jákobovy a sám sebe začíná vnímat důkladněji v Egyptě ve stínu tyranického faraona. Počátky národa jsou co do počtu skromné, ale Bůh jej rozmnožil a skrze Mojžíše vyvedl z otroctví.

Generace knihy Exodus

Po vysvobození Izraelitů z rukou faraona Bůh rozhodl, že kvůli reptání a vzdoru nevstoupí do zaslíbené země. Máme tento trest chápat tak, že to byl jen dočasný výchovný prostředek, který Bůh používá pro dobro svých dětí (Židům 12:3-11), nebo to vnímáme jako Boží věčný hněv vylitý na nevěrné pokolení? Právě touto otázkou se zabývá list Židům a používá izraelské pokolení jako varování všem, kteří, jak se zdá, se v těžkých dobách od Krista odklánějí – Židům 3,7-14?

- ◆ *Proto, jak říká Duch svatý: „Jestliže dnes uslyšíte jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce ve vzdoru jako v den pokušení na poušti, kde si vaši otcové žádali důkazy a tak mě pokoušeli, ač viděli mé skutky po čtyřicet let. Proto jsem se na to pokolení rozhněval a řekl jsem: Jejich srdce stále bloudí, dodnes mé cesty nepoznali. Ve svém hněvu jsem přísahal: Nevejdou do mého odpočinutí!“ (Židům 3:7-14)*

William Lane ve svém komentáři k listu Židům píše o této pasáži následující: *Jeho (míní se autora listu Židům) starostí je, aby si komunita zachovala svou integritu a nadále žila ve smluvních podmínkách Božích zaslíbení. Vzpomínka na selhání Izraele, jak ji známe z Žalmu 95, odhaluje vážnost výstražného varování, že odmítnutí poslušnosti Božího hlasu a neochota k poslušnosti může způsobit tragickou ztrátu zaslíbeného dědictví. Ztráta dědictví, jak vidí-*

40 ZÁPAS O DUŠI

me, je pro Izraelity ztrátou zaslíbené země. Ale zde zřetelně vidíme, že jde o obraz nebo analogii duchovní spásy, která vede k věčnému životu. Lane pokračuje: v Žd 3:7-19 a citaci z Žalmů 95 uvádí důvody pro napomenutí, abychom zůstávali citlivými k zaslíbení o eschatologickém spasení ... Výklad tohoto textu je značně ovlivněn 14. kapitolou Numeri. Podle 13. a 14. kap. byl Izrael utábořen v Kádeš na poušti Páran, těsně před vejítím do Kanánu. Vstup do nové země byl cíl odchodu z Egypta a byl nezbytný k naplnění zaslíbení. Když ti, kteří byli vysláni do Kanánu, aby prozkoumali území, přinesli špatné zprávy, byli to Izraelité, kdo odmítli vstoupit do zaslíbené země. Odmítli Boží zaslíbení protože nevěřili.

Starý zákon představuje vyvolený národ, který není ochoten věřit Božimu zaslíbení fyzického dědictví a tudíž odmítá poslušnost, což má za následek ztrátu duchovního dědictví. To je následně interpretováno Duchem svatým skrze autora knihy Židům, aby ukázal na realitu lidu, který odmítá věřit v dílo Krista jako jedinou cestu ke spasení, což mělo za následek ztrátu duchovního dědictví; místo toho obdržel duchovní ztracení. To je zřetelné poselství ve verších 15-19 třetí kapitoly Židům:

- ◆ *Je řečeno: „Jestliže dnes uslyšíte jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce ve vzdor!“ Kdo slyšel a zatvrdil se? Což to nebyli všichni, kdo vyšli z Egypta pod Mojžíšovým vedením? A na koho se Bůh hněval po čtyřicet let? Zдали ne na ty, kdo zhřešili a jejichž těla padla na poušti? A komu přísahal, že nevejdou do jeho odpočinutí, ne-li těm, kdo se vzepřeli? Tak vidíme, že nemohli vejít pro svou nevěru. (Židům 3:15-19)*

Obsah těchto veršů může být parafrázován následovně: „Izraelité se na poušti odvrátili od Boha a zakusili jeho soud. Byli lidem neposlušným, který přišel o své dědictví, protože byli nevěřící. Nebudte jako oni.“ Pokolení po-

uště, v jehož žilách kolovala krev Abrahamova, bylo generací nevěřících. Slyšeli „dobrou zprávu“ a nevěřili, proto jim patří věčné Boží odsouzení. Tento soud je pro nás ilustrován skrze jejich fyzickou smrt, aniž by vstoupili do zaslíbené země. Ale toto je první krok k pochopení biblické identity izraelského národa. Možná se Izrael poučil a obrátil se k Bohu v opravdovém pokání a víře, která povede k zářné a bohabojné budoucnosti. A právě na tuto eventualitu obrátíme svou pozornost.

Přechod Jordánu

Mojžíš oslovuje nastupující generaci těsně před tím, než umírá a než přejdou Jordán do země Kanán. V Deuteronomium 31, 24-29 vyslovuje následující varování:

- ◆ *Když Mojžíš dokončil zápis slov tohoto zákona do knihy, přikázal lévickým nosícím schránu Hospodiny smlouvy: „Vezměte knihu tohoto zákona a uložte ji po straně schrány smlouvy Hospodina, vašeho Boha. Tam bude proti tobě svědek. Vždyť já znám tvou vzdorovitost a tvou tvrdou šíji: Hle, už dnes, kdy ještě mezi vámi žiji, vzdorujete Hospodinu; tím spíše po mé smrti! Svolejte ke mně všechny starší svých kmenů a své správce. Chci před nimi vyhlásit tato slova a dovolat se proti nim svědectví nebes i země. Víím, že po mé smrti zabřednete do zkázy a sejdete z cesty, kterou jsem vám přikázal. V posledních dnech vás pak potká zlo, protože jste páchali to, co je zlé v Hospodinových očích, a uráželi ho dílem svých rukou.“*

To jsou Mojžíšova prorocká slova o budoucnosti izraelského národa. Měl Mojžíš pravdu? Pokračoval izraelský lid po jeho smrti ve vzpouře? Nebo to byla jen hořká slova umírajícího starce? První krok k odpovědi na tuto otázku je pohled na další vývoj dějin spásy, vstup a život v zaslíbené zemi, o níž čteme v knihách Jozue a Soudců.

JOZUE: Obracíme list?

Kniha Jozue oznamuje nadějný začátek Izraele. Vidíme zcela nový lid, s nímž začíná po strašné vzpouře, která přivodila Boží soud předchozí generace. Také vidíme, že mají nového vůdce a nadějnou budoucnost. Izraelité začínají znovu a myslí to vážně. Říkají Jozuovi: „*Učiníme všechno, co jsi nám přikázal*“ (1, 16), což nám připomíná slib jejich otců Mojžíšovi v Exodu 24,7 před jejich tvrdošijností a vzpourou. V několika prvních kapitolách knihy Jozue jsou Izraelité poslušní a zdá se, že „obrátili list“. Přestože zde jsou ještě okamžiky neposlušnosti, jako celek je výsledek pro Izrael v Jozuovi uspokojivý a Boží lid je přiveden do země zaslíbené a opanoval ji. Na konci knihy vidíme, že Izraelité mají pozitivní pohled na život a jsme svědky, jak obnovuje Jozue Boží smlouvu, kterou uzavřel s Mojžíšem a s touto novou generací. Je však obtížné sledovat dialog mezi Jozuem a lidem bez připomenutí ostrých slov varování z 5. Mojžíšovy 31, které nám stále znějí v uších. Zde je část Jozuova dialogu:

- ◆ *Tu řekl Jozue lidu: „Nebudete moci sloužit Hospodinu, neboť on je Bůh svatý. Je to Bůh žárlivý, nepromine vám vaše nevěrnosti a hříchy. Jestliže opustíte Hospodina a budete sloužit cizím bohům a odvrátíte se, zle s vámi naloží a skoncuje s vámi, ač vám předtím učinil mnoho dobrého.“ Lid Jozuovi odpověděl: „Nikoli. Budeme sloužit jen Hospodinu!“ Nato Jozue vyhlásil lidu: „Budete svědky sami proti sobě, nedodržíte-li své rozhodnutí, že budete sloužit Hospodinu.“ Odpověděli: „Ano, budeme svědky.“ (Jozue 24:19-22)*

Zde jsme ponecháni s otázkou, zda „Budou poslouchat Hospodina, nebo měl Mojžíš pravdu, že se obrátí k Bohu zády a budou znovu sloužit jiným bohům a modlám?“ Kniha Soudců nás nenechává na pochybách, jak se zachovali.

Kniha SOUDCŮ:

Zatvrzelý život v zemi zaslíbené

Zdálo se, že izraelský národ začal v životě s Hospodinem skvěle, ale vytrvali? Kniha Jozue nám poskytuje záblesky událostí ze života Izraele poté, co opanovali zemi. Žili podle slibů, které dali Bohu a Jozuovi v Šekemu? Ne tak docela. V knize Soudců se stále opakuje: „*činili zlo v Božích očích*“ (2:11,3:7,12; 4:1,6:1,10:6;13:1) Jsou to právě dějiny, které vedou čtenáře k otázce „Jak se může Bůh, který požaduje oddanost a věrnost, smířit se zlem a vzpourou izraelského lidu?“ Pozorný křesťan se dívá na svůj vlastní život a vidí stejný vzor vzpoury, pokání a obnovy, jako jej vidíme v knize Soudců. Je pravdou, že křesťané zápasí s hříchem, ale všimněte si typu hříchů, jichž se Izrael dopouštěl:

- ◆ *Izraelci se dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích, a sloužili baalům. Opustili Hospodina, Boha svých otců, který je vyvedl z egyptské země. Chodili za jinými bohy, za božstvy těch národů, které byly kolem nich, a klaněli se jim. Tak Hospodina uráželi. Opustili Hospodina a sloužili Baalovi a Aštoretě (Soudců 2:11-13, zvláště auto-rem)*

Představte si, že byste byli ve svém nejhříšnějším dni pokoušeni vejít do místní mešity nebo budhického chrámu a tam uctívali jiné bohy? Izraelité se ve skutečnosti klaněli pohanským bohům a možná, že se během těchto „bohoslužeb“ účastnili lidských obětí. Podívejme se na další hřích, jehož byli Izraelité účastníci:

- ◆ *Izraelci tedy sídlili uprostřed Kenaanců, Chetejců, Emorejců, Perizejců, Chivejců a Jebúsejců. Brali si jejich dcery za ženy a své dcery dávali jejich synům a sloužili jejich bohům. (Soudců 3:5-6)*

Očividné cizoložství a vstupování do manželství s Božími nepřáteli byly dvěma velkými hříchy, které provázely izraelský lid. Toto nejsou běžné hříchy,

42 ZÁPAS O DUŠI

s nimiž by zápasili křesťané. Jít a uctívat jiného Boha a vydat sám sebe nemorálním praktikám, které tato kananejská náboženství požadovala, a to nezmiňujeme ženění a vdávání se za lid, jež Bůh označil jako svého nepřítele určeným k záhubě, je více než každodenní zápas jak žít pro Krista. To je skrz naskrz zatvrzelá nevěra, kterou bychom byli překvapeni, i kdybychom ji viděli u nejzkaženějších pohanů. Tento druh hříchu byl páchán celým národem a byl přerušen jen občasnými chvilkami pokání. Tak žil izraelský lid asi tři sta let!

Izrael a jeho králové

Samuelova 1. a 2. kniha a 1. a 2. Královská vykrešlují Izraelský lid dokonce ještě hůře, než kniha Soudců. Odmitnutím proroka a posledního soudce Samuela lid zavrhuje samého Boha:

- ◆ *A Hospodin Samuelovi odpověděl: „Uposlechni lid ve všem, co od tebe žádají. Vždyť nezavrhli tebe, ale zavrhli mne, abych nad nimi nekraloval. Všim, co dělali ode dne, kdy jsem je vyvedl z Egypta, až dodnes, dokazují, že mě opustili a že slouží jiným bohům; tak jednají i vůči tobě.“ (1. Samuelova 8,7)*

Ačkoliv to nezní jako dobrá zpráva, zlatý věk Izraele měl nastat v době, kdy se králem stal David. Možná tento bohabojný král může napravit zkaženou pověst Izraele. Možná, že v tomto okamžiku historie můžeme vnímat Izrael jako věřící národ, který se raduje ve svém Bohu – své spáse. Budeme-li zkoumat dějiny tohoto období dále, pak samotné Boží hodnocení Izraele znovu odhalí, že Izraeli chybí kvality skutečných Božích dětí. Bůh Davidovi zaslíbuj věčné království dynastie (2. Samuelova 7,6-16). Zdánlivé naplnění Božího zaslíbení vidíme v době zlatého věku Izraele. Za krále Davida a v prvních letech králování Šalamouna se hranice území rozšiřují. Vidíme prosperitu Izraele, jaká tu ještě nebyla. Ale v průběhu dějin vidíme, jak Izraelský národ znovu upadá do modlářství a

nemravnosti. Ovšem kdo vede Izrael od hříchu k hříchu, není nikdo jiný než nevěrní králové, jeden za druhým.

Po rozdělení Izraele a Judy vylévá Bůh svůj hněv nejdříve na Izrael a vyhání jej do exilu. K tomu používá Asyřany (722 př.K.), svůj vyvolený nástroj. Potom pocítí Boží hněv Juda za jejich vzpouru a posílá na ně Babylonské (586 př. K.), aby vyčistil dům. Není na naší představivosti, abychom přesně interpretovali, co chtěl Bůh sdělit Izraelitům, když se to dělo. Ale Bůh jasně oznamuje, že nejde jen o otcovské napomenutí jeho milující ruky, ale o hněv proti nevěřícím:

- ◆ *Ale Hospodin mluvil skrze své služebníky proroky: „Protože se judský král Menaše dopouští těchto ohavností, horších, než jakých se dopouštěli před ním Emorejci, že svedl k hříchu svými hnusnými modlami též Judu, toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Hle, já uvedu zlo na Jeruzalém a na Judu. Každému, kdo o tom uslyší, bude znít v obou uších. Nad Jeruzalémem natáhnu měřicí šňůru jako nad Samaíím a spustím olovnici jako na dům Achabův. Vydrhnu Jeruzalém, jako se vydrhne mísa, vydrhne se a překlopí. Pozůstatek svého dědictví zavrhnu, vydám je do rukou jeho nepřátel, v lup a plen všem jeho nepřátelům, protože se dopouštějí toho, co je zlé v mých očích, a urážejí mě ode dne, kdy vyšli jejich otcové z Egypta, až dodnes.“ (2 Královská 21:10-15)*

Zde máme zcela jasný biblický důkaz Božího hodnocení lidu Izraelského od počátku jejich vzniku až do doby exilu za dob Judy. Byli lidem nevěrným a zlým od prvního až do posledního dne. Zdá se, jako by tu nebylo místa pro to, aby mohli být nazváni věřícím národem.

Avšak pevní zastánci učení, že v Písmu je Izrael představován jako věřící národ, se snaží dokázat vykoupení Izraelského národa poexilovými dny Ezdráše a Nehemiáše, jako doby, kdy se Izrael opravdově obrátil k Bohu a

stal se věřícím národem. Přesto, dokonce po veškerých snahách obrácení, nacházíme Nehemiáše, jak doslovně bije národ pro jeho vzpurnost:

- ◆ *V oněch dnech jsem také viděl, že si židé brali ašdódské, amónské a moábské ženy. Jejich děti pak mluvily zpoloviny ašdódsky, ale nedovedly mluvit židovsky. Hovořily jazykem toho či onoho lidu. Měl jsem s nimi o to spor a zlořečil jsem jim, některé muže jsem bil a rval za vosy a zapřísáhl jsem je při Bohu: „Nedávejte své dcery jejich synům a neberte jejich dcery svým synům a sobě! Což se právě tím neprohřešil izraelský král Šalomoun? Mezi mnohými národy nebylo krále jemu podobného. Byl milován Bohem, který jej určil za krále nad celým Izraelem. A přece i jeho svedly ženy cizinky ke hříchu. Máme snad mlčet, když vás slyšíme, že pácháte všechno to veliké zlo, že se zpronevřujete našemu Bohu a berete si ženy cizinky?“ (Nehemiáš 13,23-27)*

Vidíme, že celé dějiny Izraele odhalují Izrael jako nevěrný, vzpurný a nevěřící lid. V jednotlivých významných historických epochách staré smlouvy se Izrael odvrátil od Boha a podle toho je souzen. Nyní obraťme svoji pozornost na novou smlouvu a ještě jednou otestujme naše teze, že na Izrael jako celek, je nahlíženo v Písmu jako na lid nevěřící, který stojí proti Božímu slovu.

Izrael v Novém, zákoně – evangelia

Počínaje evangelií nalézáme v NZ záměr, ve kterém Ježíš a apoštolové jdou nejprve k židům, kteří spasení odmítají, a potom se obracejí k pohanům. V úvodu Janova evangelia je tento model jasně zjeven:

- ◆ *Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. Těm pak, kteří ho přijali a věřili v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha. (Jan 1:11-13)*

V Písmu je neustále kladen důraz na to, že ačkoliv se Izraelité rodili do Božího lidu pokrevně, čili z fyzických předků, do království je to nepřivedlo. Jde o transformaci Božího lidu, přechod od fyzického potomstva nebo těch, kteří jsou spřízněni s Abrahamem pokrevně a přesouvá se na potomstvo duchovní, tedy na ty, kteří mají Abrahamovu víru bez ohledu na fyzický původ.

V Matoušově osmé kapitole, kdy Ježíš hovoří k římskému setníkovi, voják vyjadřuje důvěru, že Ježíšovo slovo má autoritu a tak se stane. To znamená, že byl přesvědčen, že Ježíš je Bůh sám. Ježíš pokračuje ve srovnání věrnosti pohanů s nevěrností Izraele:

- ◆ *Když to Ježíš uslyšel, podivil se, a řekl těm, kdo ho následovali: „Amen, amen, pravím vám, tak velikou víru jsem v Izraeli nenalezl u nikoho. Pravím vám, že mnozí od východu i západu přijdou a budou stolovat s Abrahamem, Izákem a Jákobem v království nebeském; ale synové království budou vyvrženi ven do tmy; tam bude pláč a skřípění zubů.“ (Matouš 8:10-12)*

„Synové království“ jsou národem Izraelským a být vyvržen do té tmy vně království je věčné odsouzení v pekle, které je určeno pro všechny nevěřící, kteří se Bohu vzpírají. D.A. Carson píše o této pasáži:

Takže předmětem „nebeského království“ jsou židé, kteří sami sebe vnímají jako syny Abrahama ..., náleží do království právem ... Ale Ježíš role obrací (Mt 21,43); a synové království jsou odvrženi, ponecháni mimo budoucí mesiánskou hostinu, vydáni temnotě, kde je pláč a skřípění zubů – což jsou společné prvky popisující gehennu, peklo.

Matouš jednoduše říká, že většina Izraelitů se setká tváří v tvář s Božím věčným soudem, protože Boha odmítla. V této pasáži Písma Matouš zřetelně prohlašuje, že Izraelité budou nahrazeni v Božím království lidmi, kteří Boha skutečně milují.

44 ZÁPAS O DUŠI

Děti Abrahamovy v listu Galatským

V listu Galatským jsou „Abrahamovy děti“ označeny jako všichni ti, kteří vložili svoji důvěru v Ježíše Krista, což je duchovní Izrael, ne tedy ti, kdo jsou pokrevně spřízněni s Abrahamem. Kniha Galatským je psána věřícím v Malé Asii, kteří byli v nebezpečí, že se znovu vrátí pod Mojžíšův zákon předdefinovaným evangelia, což by znamenalo zahrnovat obojí, jak důvěru v Ježíše, tak poslušnost Mojžíšovu zákonu jako nutnost vedoucí ke spáse. Pavel začíná vysvětlením, že porozuměli naprosto chybně účelu Mojžíšovy smlouvy a Mojžíšova zákona. Ve třetí a čtvrté kapitole vysvětluje některé podrobnosti smyslu Mojžíšovy smlouvy a smlouvy s Abrahamem, a jejich vzájemný vztah:

◆ *Pohleďte na Abrahama: „uvěřil Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.“ Pochopte tedy, že syny Abrahamovými jsou lidé víry. Protože se v Písmu předvídá, že Bůh na základě víry ospravedlní pohanské národy, dostal už Abraham zaslíbení: „V tobě dojdou požehnání všech národů.“ A tak lidé víry docházejí požehnání spolu s věřícím Abrahamem. (Galatským 3:6-9)*

Kontrast v této pasáži je mezi zákonem a vírou. Abrahamova víra mu byla přičtena jako spravedlnost. Řekli bychom, že to je biblický těsnopis, kdybychom prohlásili, že Abraham byl přijat Bohem jinak než tím, co udělal, tedy ne poslušností zákona, ale tím, že vzal Boha za slovo. První zmínku o *synech Abrahamových* najdeme v listu Galatských, v sedmém verši. Definice, kdo jsou synové Abrahama, by nás měla přivést k zamyšlení. Z Genesis 17 bychom mohli dojít k závěru, že děti Abrahamovy jsou ti, kteří jsou fyzickými potomky, tedy Židé:

◆ *Tu padl Abram na tvář a Bůh k němu mluvil: „Já jsem! A toto je má smlouva s tebou: Staneš se praotcem hlučícího davu pronárodů. Nebudeš se už nazývat Abram; tvé jméno bude Abraham. Určil jsem tě*

za otce hlučícího davu pronárodů. Převelice tě rozplodím a učiním z tebe pronárody, i králové z tebe vzejdou. Smlouvu mezi sebou a tebou i tvým potomstvem ve všech pokoleních činím totiž smlouvou věčnou, že budu Bohem tobě i tvému potomstvu. A tobě i tvému potomstvu dávám do věčného vlastnictví zemi, v níž jsi hostem, tu celou zemi kenaanskou. A budu jim Bohem.“

(Genesis 17:3-8)

V kontextu Genesis nevidíme nic, co by nás mohlo vést k jinému závěru, že sémě nebo potomstvo Abrahamovo není nikdo jiný než ten, kdo je s Abrahamem fyzicky příbuzný. Ale teď čteme v listu Galatským, že děti Abrahamovy jsou všichni *lidé víry*. Nedopusťte se omylu, toto je Bohem inspirovaný výklad toho, kdo jsou Abrahamovy děti doopravdy. Později v listu Galatským se Pavel odvolává na Gn 12,7 a na zaslíbení Abrahamovi:

◆ *Slib byl dán Abrahamovi a „jeho potomku“; nemluví se o potomcích, nýbrž o potomku: je jím Kristus. (Galatským 3,16)*

Taková slova by nás měla zasáhnout jako podivné prohlášení, protože v Genesis 15,4-5 Bůh Abrahamovi oznamuje zaslíbení potomstva v „množném čísle“.

◆ *Hospodin však prohlásil: „Ten tvým dědicem nebude. Tvým dědicem bude ten, který vzejde z tvého lůna.“ Vyvedl ho ven a pravil: „Pohleď na nebe a sečti hvězdy, dokážeš-li je spočítat.“ A dodal: „Tak tomu bude s tvým potomstvem.“ (Genesis 15:4-5)*

Zde vidíme zřetelné významové vymezení, které Bůh zjevuje skrze Pavla. Pavel interpretuje fyzický obraz daný ve Starém zákoně jako duchovní skutečnost, k níž směřuje. Smlouva s Abrahamem zjevuje Boží plán spasení lidstva. Izák, jako *Abrahamův potomek*, je klíč ke slibu danému Abrahamovi. Samozřejmě, že se toto zaslíbení vztahuje na všechny fyzické potomky Abrahama

skrze Izáka. Tudíž je pravda, že skrze Izáka je Abrahamových dětí tolik, kolik je hvězd na nebi. Stejným způsobem Bůh používá jednoho potomka, jímž je Ježíš, aby spasil duchovní lid a učinil jej svým lidem. Ježíš Kristus je ten jeden potomek, kterého Bůh dal světu ke spáse lidstva, a ti, kteří jsou k němu připojeni vírou, se stávají potomky, nebo-li Abrahamovými dětmi. To je výslovně napsáno ve třetí kapitole knihy Galatským, 29:

- ◆ *Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil. (Galatským 3, 29)*

Pokud náležíte Kristu, jste Abrahamovým potomstvem, dědicem zaslíbení. To znamená, že děti Abrahama jsou všichni, kdo důvěřují Kristu, a nejen ti, kdo jsou tělesnými potomky Abrahama.

Závěr

Jak jsme viděli, Písmo jasně identifikuje Izraelity jako národ nevěřících. Malý ostatek věřících Izraelitů existoval vždy, ale spíše jako výjimka, ne pravidlo. Pokud určitý teologický systém nedovoluje vidět Izraelity jako především nevěřící lid, pak je to tento systém, který potřebuje být přezkoumán, aby byl v souladu s Božím slovem.

– Steve Lehrer –

MALÝ SKEPTIK

V životě těhotné ženy se ocitla trojčátka. Jedno z nich bylo malý věřící, druhé malý pochybovač a třetí malý skeptik. Malý pochybovač se táže: „-Věříte vlastně v život po porodu?“ Malý věřící: „Ano, samozřejmě, je přece zcela zjevné, že život po porodu existuje. Náš život tady tu je jenom proto, abychom rostla a abychom se připravila na život po porodu, abychom byla dost silná na to, co nás čeká.“ Malý skeptik: „To je nesmysl, žádný život po porodu přece neexistuje. Jak by měl vlastně takový život vůbec vypadat?“

Malý věřící: „Ani já to nevím přesně. Ale určitě tam bude mnohem více světla než tady. A možná, že dokonce budeme běhat a jíst ústy.“ Malý skeptik: „Co to je za hloupost? Běhat, to přece nejde. A jíst ústy, to je úplně směšná představa. Máme pupeční šňůru, která nás živí. A mimo to je nemožné, aby existoval život po porodu, protože pupeční šňůra je krátká už teď.“ Malý věřící: „Určitě je to možné. Jen bude všechno kolem trochu jinak, než jak jsme tady zvyklí.“ Malý skeptik: „Vždyť se ještě nikdy nikdo po porodu nevrátil. Porodem prostě život končí. A vůbec, život je jedno velké trápení v temnu.“ Malý věřící: „Připouštím, že přesně nevím, jak bude život po porodu vypadat ... ale v každém případě pak uvidíme maminku a ona se o nás postará.“ Malý skeptik: „Máma?!? Ty věříš na mámu? A kde má jako být?“ Malý věřící: „Vždyť je tu všude kolem nás. Jsme a žijeme v ní, prostřednictvím ní. Bez ní vůbec nemůžeme existovat.“ Malý skeptik: „To je pěkná hloupost! Z nějaké mámy jsem neviděl ještě ani kousíček, takže je jasné, že nemůže existovat.“ Malý věřící: „Někdy, když jsme úplně zticha, můžeš zaslechnout, jak zpívá. Nebo cítit, jak hladí náš svět. Pevně věřím tomu, že náš skutečný život začne až potom!“

Z časopisu YOU, 3/2002, str.30, přeložil do slovenštiny M. Michalíček do časopisu NAHLAS, a do češtiny Zbutran

NAPSALI JSTE NÁM

* *Moji milí Steigerovi, odpusťte to důvěrné oslovení, ale za ta léta, co odebírám váš časopis, jsem si vás tak trochu přivlastnila. Vždy se zaráduji, když otevřu schránku a najdu v ní Zápas o duši. Nikdy nečekám až na večer, ale všeho nechám a hned se do něj pustím. Chtěla bych vás poprosit, abyste si opravili adresu, na niž mi časopis posíláte. ... Zůstaňte dál odděleni od tohoto světa pro Něj (a pro nás) před Jeho rozjasněnou tvář, obdařeni poko-*

46 ZÁPAS O DUŠI

jem, pod Jeho ochranou, zavalení Jeho požehnaním. S úctou

– Věra R. –

* *Milí Steigerovi,
občas se mi dostanou do rukou
vaše články a protože píšete o věcech,
které nejsou tak oblíbené a vždycky je
lepší o nepříjemných věcech mlčet ...,
tak proto bych chtěla být pravidelným
čtenářem „ZÁPASU o duši“. Bůh žehnej
vaší práci a odvaze,
zdraví Michaela H.*

* *Vážený pane Steigere,
jen jsem Vám chtěl napsat o verši
z knihy Přísloví 16,4 (v překladu kralic-
kém): „Hospodin všecko učinil pro sebe
samého, také bezbožného ke dni zlé-
mu“.*

*Přiznám se, že mi v mém praktic-
kém denním životě, např. při soužití
s různými lidmi, pomáhá, když si právě
plně uvědomím význam toho verše
z knihy Přísloví. Ekumenický překlad
myslím navozuje trochu jiný význam,
hovoří o účelu, cíli. Nejsem znalcem a
nevím, jaký je pravý význam tohoto
verše. Ale Viktor Fischl ve svém pře-
kladu některých knih ze Starého záko-
na z hebrejštiny (knihy Jób, Přísloví,
knihy Žalmů, Nárek Jeremiášův, Písně
Písní), vydal Garamond 2002 („Poezie
Starého zákona“), překládá tento verš
podobně ve významu překladu Bible
kralické. „**Pro sebe sama všechno
stvořil Bůh, dokonce i hříšníka pro
den soudu nad zlem**“.*

*Jen jsem se chtěl „přitovaryšit“
(slovo Bible kralické) ke vnímání světa
a života v něm spíše v duchu, že „Země
je plná milosti“ a že vše kráčí správným
směrem. Přeji Vám vše dobré.*

S úctou – L.C. –

* *Milá sestro,
adresuji dopis Vám, ale prosím
o odpověď bratra Steigera. Jde mi
o jednu závažnou věc a nevím o nikom,
kdo by mi mohl dát na tuto otázku
správnou odpověď. Totiž psala jsem*

*Vám už o tom, že jsem byla více jak 30
let katoličkou a jen díky Steigerům a
ZODu jsem poznala pravdu. Trápí mne
však ta věc se křtem. Byla jsem pokřtě-
na kropením, to Vám nemusím vysvět-
lovat a tudíž se domnívám, že takový
křest nemá platnost. V minulých letech
jsem se snažila nechat pokřtít u někte-
rého sboru Adventistů, Českých bratrů
atd., protože vím, že čas od času jezdí
někam, kde vykonávají křest ponoře-
ním. Bohužel jsem neuspěla, všude
jsem narazila na podmínku vstoupit do
jejich církve.*

*Při studiu Písma svatého si často
myslím, že pro spasení není tolik křest
důležitý, avšak napříště opět narazím
na pochybnost a domnívám se, že
důležitý je. Protože mi často bývá dosti
zle a možná právem se domnívám, že
už brzo budu moci jít do pravého domo-
va, trápí mne tato věc čím dál více.*

*Moc Vás všechny pozdravuji a
vždycky, když mohu jít do lesa, kde se
cítím Pánu Ježíši blíže, budu se za Vás
modlit. Přeji Vám hojné Boží požehná-
ní, aby Vás Pán provázel na každém
kroku.*

*Dopis č. 409, Květoslava R., Červe-
ný Kostelec*

Vážená sestro R.

*Děkuji Vám za důvěru a omluvte
mne, že odpovídám až dnes. Neustále
mám nějaké nevyřízené záležitosti a
není snadné si najít čas. Pokud se týká
Vašeho křtu. Teologicky bychom mohli
na toto téma napsat celou knihu. Pro
nás je důležité rozlišovat:*

*(1) ty, kdo křtí děti – „pedobaptisté“
(katolíci a mnohé reformované protes-
tantské církve) a
(2) ty, kdo křtí pouze věřící, kteří se
v dospělosti veřejně přiznali k víře
v Ježíše Krista – to jsou „baptisté“
(mnohé protestantské církve, baptisté a
reformovaní baptisté).*

*V knize „Čtyři Abrahamova potom-
stva“ se dočtete na mnoha místech
(obzvláště str. 6) proč věříme v křest
věřících, tj. zaslíbených dospělých; a*

ZÁPAS O DUŠI 47

proč nevěříme v křest nevěřících, tj. malých dětí věřících rodičů. Nejde zde ani tak o způsob pokřtění – pokropení, obmytí nebo ponoření, ale o duchovní závazek křtěného. Malé dítě se nemůže k ničemu zavázat.

◆ ... kteří neuposlechli kdysi ve dnech Noémových. Tenkrát Boží shovívavost vyčkávala s trestem, pokud se stavěl koráb, v němž bylo z vody zachráněno jenom osm lidí. To je předobraz křtu, který nyní zachraňuje vás. Nejde v něm zajisté o odstranění tělesné špiny, nýbrž o dobré svědomí, k němuž se před Bohem zavazujeme – na základě vzkříšení Ježíše Krista. (1 Petrův 3:20-21)

Zde se dovidáme, že fyzická voda je pouhým předobrazem toho pravého křtu, který nás skutečně zachraňuje. O vodu nejde, ta, bez osobního závazku Ježíši Kristu jenom rozpustí tělesnou špínu jako ve sprše nebo ve vaně. Křest má totiž duchovní dimenzi! Tělesný křest je jenom její předobraz.

Skutečný křest, jenž zachraňuje, není „ponoření se“ do vody, ale „ponoření se“ do Pána Ježíše Krista:

◆ *Neboť vy všichni, kteří jste byli pokřtěni v Krista, také jste Krista oblékli. (Galatským 3:27)*

Jestliže jsme v našem Pánu Ježíši Kristu „ponoření (baptizo)“ tedy pokřtěni, tak jsme jej oblékli, a proto jsme s ním i zemřeli:

◆ *Nevíte snad, že všichni, kteří jsme pokřtěni v Krista Ježíše, byli jsme pokřtěni v jeho smrt? (Římanům 6:3)*

A spolu s ním jsme také byli i vzkříšení k novému životu, což je to první vzkříšení:

◆ *Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hleďte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. (Koloským 3:1)*

To vše je shrnuto v tomto verši:

◆ *S Kristem jste byli ve křtu pohřbeni a spolu s ním také vzkříšeni vírou v Boha, jenž ho svou mocí vzkřísil z mrtvých. (Koloským 2:12)*

Ten pravý křest v Krista, který Vás, sestro, skutečně zachraňuje, již tedy máte za sebou. Bible však jasně učí, že se máte ne pro záchranu, ale z poslušnosti k Pánu, podrobit i jeho předobrazu, tedy křtu vodou.

◆ *Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého. (Matouš 28:19)*

V každém případě byste měla být také pokřtěna ponořením do vody. Věřím, že je to ten nejuvěrnější obraz Vaší smrti a duchovního vzkříšení v Kristu. Věřím, že nejideálnější je, když Vás pokřtí ten, kdo Vám zvěstoval evangelium:

◆ *Tu Filip začal u toho slova Písma a zvěstoval mu Ježíše Jak pokračovali v cestě, přijeli k místu, kde byla voda. Dvořan řekl: „Zde je voda. Co brání, abych byl pokřtěn?“ Dal zavazovat vůz a oba, Filip i dvořan, sestoupili do vody a Filip jej pokřtil. (Skutky 8:35-38)*

Přesto chci zdůraznit, že byste měla v každém případě do biblického společenství patřit. Ideální sbor nenajdete, s tím se musíme všichni smířit, jsme všichni hříšní, slabí a nedokonalí...

V JEHO Svrchované Milosti,
Váš pavel steiger

* Milí přátelé,
zasílám něco pro pobavení i zamyšlení o tom, že proběhl celosvětový průzkum na téma: „**Prosím**, vyjádřete svůj **názor** k otázce **světového nedostatku potravin**“. Kupodivu, na tuto závažnou otázku nedovedl nikdo odpovědět. Víte proč? Zde je vysvětlení:

1. V Africe nikdo neví, co jsou to „potraviny“.
2. V západní Evropě nikdo neví co, je to „nedostatek“.
3. Ve východní Evropě nikdo neví, co je to mít „názor“.
4. V Jižní Americe nikdo nezná slovo „prosím“
5. Ve Spojených státech nikdo neví, co je to „světový“.

– Marek, Austrálie –

**Objednávky časopisu, knih, nahrávek a
případné připomínky adresujte na
<zod@hcjb.cz> nebo:**

Distribuce CZ

HCJB - ZoD Distribuce
P. & K. Steiger
Hošťálkova 1,a
169 00 Praha 69 - Břevnov

Distribúcia SK

HCJB - ZoD Distribúcia
M. & A. Zavilla
Jiráskova 165/10
916 01 Stará Turá

**Dobrovolné příspěvky můžete poslat poukázkou
Variabilní symbol je na Vaší etiketě**

Název účtu:

ZOD - HCJB World Radio

Číslo účtu:

KB Praha 1; Pobočka Pohořelec 22
96538621/0100

Názov účtu:

HCJB Rádiosieť ZOD Slovensko

Číslo účtu:

VUB Trenčín, Exp. Stará Turá
49134202/0200

WORLD
RADIO

<http://www.hcjb.cz> nebo <http://www.reformace.cz>

Pokud máte přístup na webové stránky • Sledujte denní zpravodajství
z křesťanského světa • Můžete poslouchat nebo si stáhnout několik
set audio pořadů nejen z produkce HCJB, ale i z produkce TWR •
Přečtěte si všechny ZODy od roku 1989 • Přečtěte si desítky úvah •
Podívejte se na vznikající složku s elektronickými knihami •
Ve složce o Ekvádoru najdete mnoho zajímavostí •
Chystáme pro vás video a další novinky

**HCJB on-line vysílání na <<http://www.lumen.sk>>
od 1. 4. 2003 každou neděli od 10:45 do 11:00**

ZÁPAS O DUŠI © vydává ZOD – Zápas o duši, HCJB – World Radio
Hošťálkova 1a, 169 00 Praha 6
Redaktoři Ing. Pavel a Klara Steigerovi, Hošťálkova 1a, 169 00 Praha 6
Tiskne PBtisk s.r.o., Prokopská 8, 261 01 Příbram VI
Vychází čtyřikrát do roka. **NEPRODEJNÉ !**